

Narativ u dokumentarnom filmu o bubnjarima - čuvarima ritma

Ćatić, Helena

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:669347>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-08**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Preddiplomski studij novinarstva

Helena Čatić

Narativ u dokumentarnom filmu o bubnjarima - čuvarima ritma

Završni rad

Zagreb, 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet političkih znanosti

Preddiplomski studij novinarstva

Helena Čatić

Narativ u dokumentarnom filmu o bubnjarima - čuvarima ritma

Završni rad

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Kovačević

Komentorica: Nensi Blažević, pred.

Studentica: Helena Čatić

Zagreb

Lipanj, 2024.

Izjavljujem da sam završni rad_Narativ u dokumentarnom filmu o bubnjarima – čuvarima ritma, koji sam predao/la na ocjenu mentorici doc. dr. sc. Petri Kovačević, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS-bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Helena Čatić

Sažetak:

Glazbeni sastavi su skupine su od dva i više glazbenika koji amaterski ili profesionalno sviraju instrumente, pjevaju ili oboje. Uobičajena klasičnu postavu rock glazbenog sastava čine: dvije gitare, bas-gitara, bubnjevi i klavijature. Bubnjari, međutim, koji su u fokusu našeg kratkog dokumentarnog filma, najčešće su u sjeni ostalih članova. U javnosti nisu percipirani, a ni zastupljeni sa svojim radom iako su svojevrsni temelj benda. Oni su „dirigenti“ sa svoje dvije palice stoga je svrha rada prikazati značaj bubnjara kao člana glazbenog sastava. Iskustva trojice bubnjara svjedoče da, iako nije jednostavno preuzeti bubnjarsku ulogu, u njoj bezrezervno uživaju. Bubnjari Dalibor Marinković, Antonio Toplak i Mario Lepoglavec protagonisti su kratkog dokumentarnog filma pod nazivom Bubnjari – „ljudi koji se druže s glazbenicima“. Njihove osobne priče i razmišljanja pokazuju da su im iskustva i stavovi uglavnom različiti iako rade isti posao, od toga gdje je bubnjar pozicioniran na pozornici pa sve do toga može li se od bubnjanja živjeti. U filmu, svaki glazbenik iz svoje perspektive, opisuje i načine na koje se nose s izazovima. U dokumentarnom filmu ukratko je prikazana i kratka povijest bubnja, a podsjećamo se i velikih bubnjarska imena u Hrvatskoj i svijetu. Kad je riječ o glazbenim pričama, smatrali smo da je najbolji izričaj audiovizualni rad jer riječ, slika i zvuk naj snažnije mogu prenijeti emociju, ali i razumijevanje teme. U priču su uključeni i glazbeni stručnjak Hrvoje Horvat te studentica sociologije koja se bavi glazbom, Anđela Tadić. Oni su iz svoje perspektive ističu važnost i ulogu bubnjara u širem kontekstu. Teze od koje polazimo u radu - da su bubnjari glazbenici u sjeni i nedovoljno prepoznati u javnosti, potvrdila je i kratka anketa među građanima koja nije reprezentativna, ali među svim ispitanicima donosi isti odgovor. Dokumentarni film upotpunile su privatne arhivske snimke sugovornika, a autentičnosti su pridonijele i starije privatne snimke autorica, kao i snimke s YouTube-a koje su filmu donijele raznolikost, dinamiku i autentičnost.

Summary:

Musical groups consist of two or more musicians who play instruments, sing, or both, either amateurishly or professionally. The typical setup of an average rock band usually includes two guitars, a bass guitar, drums, and keyboards. Drummers are often positioned at the back of the stage. The public frequently does not recognize their importance, but they are the foundation of the band, acting as the "conductors" with their two sticks. The experiences of three drummers testify that it is not easy to take on the drummer's role, but they enjoy it. Drummers Dalibor Marinković, Antonio Toplak, and Mario Lepoglavec are the protagonists of a short documentary film. Their testimonies and thoughts reveal that experiences and attitudes vary,

even though they do the same job, from where the drummer is positioned on stage to whether one can make a living from drumming. They described the ways in which they cope with challenges. The documentary also traces the brief history of the drum and highlights prominent drummers and the human stories of drummers. Such stories, the filmmakers believe, are best told through the image of sound, as only in this way can complete emotion and understanding be conveyed. The narrative includes music expert Hrvoje Horvat and sociology student Anđela Tadić, who is involved in music. Through their perspectives, they emphasize the importance of drummers and share their knowledge about the role of drummers. The thesis of the filmmakers, that drummers truly remain in the shadows and that people do not know them, was confirmed by a survey among citizens. The documentary was enhanced by private archival recordings of the interviewees, and the authenticity was further contributed by somewhat older private recordings of the filmmakers as well as YouTube footage, which would otherwise be very difficult to find, elevating the story to a higher level. The purpose of the work is to demonstrate to the public the significance of drummers as members of a musical ensemble.

SADRŽAJ

UVOD	1
ISTRAŽIVANJE TEME	2
ISTRAŽIVAČKI FOKUS	3
KREATIVNI PRISTUP	4
TELEVIZIJSKI TEKST	6
RASPRAVA I ZAKLJUČAK	13
POPIS LITERATURE I IZVORA	14
PRILOZI	15
SAŽETAK NA ENGLISKOM JEZIKU	36

UVOD

Ovaj audiovizualni rad rezultat je istraživanja položaja bubnjara u glazbenim sastavima, neovisno o žanru. Pitanja koja su autoricu ovog dokumentarnog filma potaknula na istraživanje jest primjećuju li ljudi uopće bubnjare te koliko se uopće zna o ulozi bubnjara u odnosu na ostale članove u jednom bendu.

U ovom radu opisat ćemo kako je nastao dokumentarni film o bubnjarima te se fokusirati se na novinarski aspekt i naraciju u audiovizualnom radu. Tema rada nastala je u okviru kolegija Televizijska redakcija na smjeru Novinarstvo zagrebačkog Fakulteta političkih znanosti. Cilj rada je gledatelju prikazati kako izgleda bubnjarski život kroz prizmu trojice bubnjara te što o toj ulozi u bendu kažu stručnjaci. Dotaknuli smo se i povijesnog dijela koji prikazuje same začetke tog instrumenta, od korištenja tijela do, danas popularnih, palica, batića i cijelog seta bubnjeva. Dokumentarni film o bubnjarima je, žanrovski, film o umjetnosti i glazbi. Kompilacija je to arhivskih snimki protagonista filma, ali i drugih svjetski poznatih bubnjara te novog materijala koje su snimile autorice filma pri čemu je ponajviše zastupljen objašnjavajući pristup.

Mario Lepoglavec, Antonio Toplak i Dalibor Marinković, protagonisti su filma koji svjedoče o svojim iskustvima stečenima tijekom godina bubnjanja. Opisuju kakav je osjećaj svirati u pozadini, može li se od bubnjanja živjeti, ali i energiji koja ih vodi tijekom svirke. Govore o svojim počecima i koliko dnevno vježbaju ili ne vježbaju. Neki bi možda pomislili da godine iskustva, svirki i rada zahtijevaju manje vježbe, ali upravo Marinković koji profesionalno bubnja nekoliko desetljeća, svjedoči da bez vježbe nema napretka, pa danas, nakon desetaka godina, često vježba većinu dana. Ostanak u formi je važan i Lepoglavec koji svira u dvije potpuno različite glazbene grupe – u jednoj svira pop, a u drugoj metal. Toplak pak ističe da ne vježba previše, ali i smatra kako – da bi bubnjara uopće ljudi primijetili, on mora biti „ubojica za instrumentom“ te da većina publike uopće ne zna koliko rada stoji iza bubnjara. Istražujući različite izvore poput intervjua s bubnjarima, članke o bubnjarskim tehnikama te izvedbe pjesama poznatih bubnjara, dobili smo uvid u važnost te uloge u bendu. U intervjuiima s Lepoglavecem, Toplakom i Marinkovićem saznali smo kako bubnjari vide sami sebe. Govorili su o svojoj tehnici sviranja, svojoj ulozi u bendu, honorarima i suradnjama. Vrlo su otvoreni i opušteni sugovornici od kojih smo dobili brojne informacije koje i nisu bile sadržaj pitanja. Ipak, razgovori koji su prethodili snimanju intervjua, utjecali su na njihovu opuštenost na snimanju. Okupili smo trojicu bubnjara koji dijele samo djelić svog života na jednak način, ali

njihove su perspektive i iskustva vrlo različita. Ističući i bubnjarsku humanitarnu stranu, htjeli smo javnosti prikazati da su bubnjari obični ljudi velikog srca.

ISTRAŽIVANJE TEME

Glazba je dio kulture, ali i života pojedinca. Ona je posvuda, od reklama do tramvaja u kojima se glazba reproducira prije glasovne najave sljedeće postaje. Neki teoretičari kažu da glazbu možemo nazvati i robom jer „ispunjava velik dio slobodnog vremena današnjeg čovjeka, a osobito mladih, nudi se i potražuje (Rojko, 2012: 35). Glazbena produkcija danas je masovna, a glazba se proizvodi, neovisno o tome bavi li se pojedinac njome profesionalno ili ne. Mnogi su glazbenici samouki, mnogi glazbenici u povijesti nisu znali ni čitati note, a mnogi i danas sviraju i skladaju slijepi i gluhi. Glazbeno obrazovanje, međutim, omogućuje lakše snalaženje pri skladanju i izvođenju glazbe. Samo prepoznavanje i glazbe „po sluhu“ i njeno izvođenje nije dovoljno ako se to odnosi samo na note. Glazbena pismenost široki je pojam koji podrazumijeva da osoba poznaje i razumije intonaciju, da zna prepoznati razliku u ritmu, odrediti mjeru te neki glazbeni tekst otpjevati i zapisati (Rojko, 2012). Tako i bubnjari, koji su protagonisti ovog dokumentarnog filma, tijekom godina skupili su iskustva koja se ne odnose samo na sviranje po notnom zapisu.

Poznavanje glazbe podrazumijeva i da glazbenik može točno izvesti neki notni zapis koji prije nije vidio. Prema tvrdnjama Rojka, zanimljivo je, čovjek ne može zamisliti život u suvremenoj civilizaciji ako ne zna čitati i pisati, ali ako čovjek ne zna pisati i čitati note, on u suvremenim uvjetima može vrlo solidno živjeti što objašnjava i na konkretnom primjeru – „nepismen čovjek ne može čitati roman, ali glazbeno nepismen čovjek može slušati Beethovenovu simfoniju jer je snimljena na gramofonsku ploču“ (2012: 52). Čovjek koji se ne bavi glazbom teško da može shvatiti koliko toga stoji iza samo jedne glazbenog broja, skladbe, pjesme. Znaju to, međutim, glazbenici. Rojko (2012) piše da je polazište elementarnog muziciranja – tjelesni pokret. To podrazumijeva pucketanje prstima, tapkanje, pljeskanje, što i vizualno prikazujemo u dokumentarnom filmu. Dok još ljudi nisu znali izraditi glazbeni instrument niti su na to pomišljali, uvijek je postojao netko tko bi jednim od tih pokreta stvarao glazbu. O udaraljka, bubnjevima i različitim zvečkama Rojko navodi da su to „instrumenti vrlo duge povijest, moglo bi se reći i prapovijesti“ (2012: 64). Već tisućama godina bubnjevi potiču ljude na ples, pokreću glazbene sastave. Prvi bubnjarski komplet sastavili su američki jazz bubnjari kombinacijom različitih bubnjeva i udaraljki 1920-ih godina u New Orleansu (Drum Magazine, 2024). Tom modernom setu prethodile su udaraljke koje su 60-ih godina 18. stoljeća počeli kombinirati da bi ih ubacili u set (Drum Magazine, 2024). Ipak, prvi bubanj, prema dosadašnjim spoznajama,

datira još iz perioda više od pet tisuća godina prije Krista u Kini, izrađen od kože aligatora (Drum Magazine, 2024). U prošlosti su udaraljke često bile dijelom rekvizita za teatar, bubnjevi su bili i dio vojnih i orkestralnih glazbenih sastava, ali sve do 1890-ih, bubnjeve su bubnjari svirali rukama, dok William F. Ludwig nije napravio pedalu za bas bubanj i tim potezom otvorio vrata kombiniranju više bubnjeva u cjelinu (Dekanović, 2020).

Bubnjarski set kakvog danas poznajemo sastavljen je od doboša ili *snare* bubnja, zovu ga još i mali bubanj, Hi-Hat činele s pedalom, bas bubnja s pedalom, tomova i činela koje vise. Sam naziv, engl. *drum kit*, odnosno bubnjarski komplet, vjerojatno potječe s početka 17. stoljeća u Velikoj Britaniji (Dekanović, 2020). Za sviranje bubnjeva potrebno je još opreme, predmeti koji udaranjem stvaraju zvuk - palice, batići i metlice, ovisno o žanru koji se izvodi. Udarac stvara vibraciju, a ona se reproducira kao zvuk. Palice su različite debljine, težine i veličine, a većinski su napravljene od drveta. Inače, Ludwig, tvorac pedale za bubanj, bio je i udaraljkaš iz Austrije i sa svojim je bratom pokrenuo bubnjarsku revoluciju kada je osnovao tvrtku Ludwig & Ludwig Co (Drum Magazine, 2024). Od tada su bubnjarima dijelom oslobođene ruke jer bas udaraju nogom, a pravi preokret i popularizaciju te tvrtke izazvao je bubnjar grupe The Beatles, Ringo Starr. On je svirao na njihovom bubnjarskom kompletu u doba kad su Beatlesi postali slavni. Starr ima mnoge posebnosti – ljevoruki je bubnjar koji svira desnom rukom, zabacuje ramena, pleše dok svira, a njegove dionice u pjesama The Beatlesa nesvakidašnji su primjeri bubnjanja. U svaku pjesmu donosi svoj ritmički način koji prirodno pokreće na ples (engl. *groove*). Postoji pravilan ritam, on je predvidiv. Kada bubnjar svira pravilnim ritmom, publika može uskladiti svoj ples pjesmi, ali takozvani *groove* je umjetnički trenutak bubnjara kada neočekivano propusti udariti bubanj ili ga udari u vrijeme kada to publika ne očekuje. On je toliko snažan da, prema nekim istraživanjima, može imati terapijski učinak (Matthews, 2019). Liječenje glazbom pokazalo se obećavajuće i u slučajevima oboljelih od Parkinsonove bolesti, ritam je liječio motoričke simptome poput hoda (Matthews, 2019). Upravo zbog tog ritmičkog fenomena, naizgled jednostavne pjesme iz opusa The Beatlesa ne zvuče slično. Starr je i začetnik isticanja bubnjara u bendu u odnosu na ostale članove, čak je i podigao bubanj na podest, što je vizualno bubnjare više približilo publici, ali i ostatku benda (Toews, 2023).

ISTRAŽIVAČKI FOKUS

U radu smo se usredotočili na slabu vidljivost i nepoznatost bubnjara u javnosti. Upravo je položaj bubnjara u glazbenoj grupi tema koju razrađujemo tijekom cijele priče. Publika bubnjare primjećuje uglavnom kad na koncertu izvode svoju solo dionicu ili u dijelu kada se

predstavlja bend. Do velikih karijera moraju proći mnoge stepenice, od sviranja na vjenčanjima, u klubovima i kafićima, na manjim pozornicama, sve do onih velikih na kojima sviraju danas. Bubnjar je jedan od temelja benda za razliku od nekih instrumenata koji više služe kao dodana vrijednost, za novu dimenziju koncerta, za novu atmosferu. Iza bubnjara su pak godine vježbanja, fizičke pripreme, ulaganje puno novca, buke i odricanja. Protagonisti koji o svemu tomu govore su trojica bubnjara s različitim iskustvima u svojem radu. S jedne strane, u dokumentarnom filmu jedan od sudionika je bubnjar rock banda Parnog valjka, Dalibor Marinković čije bi djelovanje mnogima trebalo biti poznato jer je na sceni nekoliko desetljeća, s druge strane su Antonio Toplak i Mario Lepoglavec, koji su kraće na sceni. Tema rada je relevantna jer se u moderno doba nikada više glazbe nije stvaralo nego danas. Pomoću novih tehnologija, glazbu može stvoriti bilo tko, ali vrijednost stvarnog rada ne može se mjeriti s programiranom glazbom. Pokušali smo se stoga približiti životima sugovornika na način da smo ih intervjuirali u njihovim glazbenim studijima i proveli oko tri tjedna snimajući ih kako vježbaju, sviraju i snimaju.

KREATIVNI PRISTUP

S obzirom na temu koja uključuje i riječ i sliku i zvuk, odabrali smo audiovizualni rad kako bismo ju što vjerodostojnije i autentičnije prikazali. Snimke s koncerata, privatnije snimke iz glazbenih studija koje su bubnjarima iz filma kao dnevni boravak, također donose dodatnu atmosferu u priču. U narativu dokumentarnog filma koji traje 11 minuta i 55 sekundi, donosimo osnovne informacije o njima, povezujemo njihova razmišljanja i objašnjenja dobivena kroz novinarske intervjuje.

1.1. Sinopsis

Kratki dokumentarni film prati osobna iskustva triju hrvatskih bubnjara, Marija Lepoglavca, Dalibora Marinkovića i Antonija Toplaka. U filmu, među ostalim, govore o svojim najranijim danima bubnjanja, donose razmišljanja o svojoj ulozi u bendovima te o svakodnevnom radu na sebi. Mario Lepoglavec surađuje s pjevačima Dinom Jelusićem i Tonyjem Cetinskim, Dado Marinković najviše je u javnosti poznat kao bubnjar rock sastava Parni valjak, a Antonio Toplak, osim što svira s glazbenikom Borisom Novkovićem, radi i kao ton-majstor. U filmu se osvrću i na to kakav je život na podestu, kako se nose s kilogramima opreme, ali i što se promijenilo od njihovih početaka do danas. U priči se isprepliću i povijesne činjenice vezane uz bubanj te događaji poput SynCRO Party Drum Festival, jedinstveni festival bubnjara koji je 2024. godine u svojem četvrtom izdanju okupio mnoge bubnjare iz Hrvatske i inozemstva.

Film donosi i kratki osvrt na bubnjare koji su, osim po glazbi, poznati i kao humanitarci.

Metode istraživanja u audiovizualnom radu

Za izradu ovog filma, u Zagrebu smo snimili anketu s građanima kojima smo postavili pitanje – Znaju li nekog bubnjara s domaća i svjetske scene, odnosno bi li nekoga konkretno mogli imenovati. S trojicom smo bubnjara smo proveli duže novinarske intervjuje, a kratke intervjuje imali smo i s glazbenim kritičarom Hrvojem Horvatom te studenticom sociologije s glazbenim iskustvom, Anđelom Tadić koji su temi o bubnjarima dali dodatnu, stručnu perspektivu. Upravo novinarskim intervjuima dobili smo suštinu priče. Ono što intervjuje pred kamerom razlikuje od svih intervjuja u drugim medijima jest da kamera ništa ne skriva – „izraz lica intervjuirane osobe, njegove emocije, stanke u odgovorima, zamišljenost, uzbuđenost, nevoljkost, oklijevanja, glasovna naglašavanja pojedinih rečenica ili riječi“ (Letica, 2003: 282). Sve to drugim je medijima nedostupno. Istraživali smo temu i zapažanjem. Uspoređivali smo stilove bubnjanja slavni bubnjara koje spominjemo u dokumentarnom filmu. Neizostavan dio istraživanja bili su tekstovi na portalima posvećenima bubnjarima te bubnjarske grupe i stranice na društvenim mrežama na kojima smo uočili jedinstvenu i zanimljivu komunikaciju među bubnjarima koja pokazuje kako su upravo oni nerijetko zabavni članovi društva i vole primati šale na svoj račun. U stručnoj literaturi o glazbi istražili smo i povijest bubnja, potom kako je nastao prvi bubnjarski komplet, kada je nastao prvi bubanj, ali i kako Ringo Starr napravio revoluciju u bubnjanju.

1.2. Pristup

Ovaj rad odnosi se na novinarski pristup temi. Novinarka kao autorica teksta i naratorica nije vidljiva u kadru, ona potiče komunikaciju i vodi intervjuje, postavlja pitanja sugovornicima. Pristup koji se u ovom dokumentarnom filmu primjenjuje je objašnjavajući u kojem naratorica uvodi u dijelove priče, povezuje ih i predstavlja sugovornike. U filmu se mogu pronaći i dijelovi u kojima je zastupljen opservacijski pristup, odnosno dijelovi u kojima bez objašnjavanja, sugovornici rade svoje poslove. Primjerice, Antonio Toplak slaže trake pjesme na računalu ili Dalibor Marinković vježba bubnjeve. To je aktivan pristup koji promatra ponašanje ljudi.

Prvotna ideja bila je snimiti svakog bubnjara zasebno dok bubnja i intervjuirati ih u njihovom radnom okruženju, ali zbog nemogućnosti dogovora termina s nekima od sugovornika, to nije bilo moguće. U konačnici, najviše materijala snimljeno je u studiju Antonija Toplaka. Kako prije snimanja nismo bili na uvidu terena, suočili smo se s lošom rasvjetom i vrlo malim prostorom, što je dovelo do neočekivanih problema, također i zbog slabije rasvjete kojom smo

mi raspolagali. Ipak, uz dobro podešavanje svih detalja na mjestu događaja, snimili smo planirani materijal. Posebno je bilo važno da intervju snimimo u prirodnoj okolini bubnjara. Intervju s Marijem Lepoglavecem, međutim, nismo bili u mogućnosti snimiti niti u prostoriji u kojoj vježba niti na nekoj probi pa smo ga snimili na neutralnoj, vanjskoj lokaciji, na terasi jednog ugostiteljskog objekta u koji on i njegovi kolege zalaze nakon proba. Za snimanje intervjua, imali smo nedovoljno vremena, a naknadno pokušavajući dogovoriti još jedno snimanje, konkretno probe prije koncerta, nismo uspjeli. U zamjenu za snimanje probe, Lepoglavec nam je ustupio nekoliko svojih snimki koje su olakšale montažu dokumentarnoga filma.

TELEVIZIJSKI TEKST

Naziv priloga: Bubnjari – „ljudi koji se družu s glazbenicima“

Novinarka: Helena Čatić

Snimateljica: Sara Kremzir

VIDEO	AUDIO
Sviranje bubnjeva – (plan blizu bubnjeva - da se ne vidi bubnjar)	IT TON zvuk bubnjeva
POTPIS: Dado Marinković, bubnjar Dado, iz žablje perspektive, studio Dado izjava, doprsnjak Dado lice	„Bubnjar je taj koji određuje tempo, dinamiku, groove, sve. Bubnjar je kičma, recimo, temelj kuće. Mogu biti super prozori, vrata, zidovi, ali ako nije dobar temelj, sve će se srušiti.“
Detalj – činele Dado svira bubnjeve, blur Detalj, palice Snimke koncerata	OFF: Kaže poznati bubnjar Dado Marinković. A temelji su postavljeni jako davno. Buban je najstariji glazbeni instrument. Njegovu starost svjedoči i to da je zapravo prvi bubanj bio ljudsko tijelo. Ritam se stvarao udarajući dlanom, a onda su stvoreni štapovi, batići, palice! Taj prvi instrument postao je i temelj benda.

POTPIS: Hrvoje Horvat, glazbeni kritičar Hrvoje, izjava Bubnjanje	„Bubnjar mora cijelo vrijeme biti u svirci mora biti cijelo vrijeme prisutan na koncertu mora, mora biti metronom koji će ono furat bend koji će gurati bend.“ „Uvijek se sjeti na koncertu kad plešeš kad plješćeš, bubnjar je taj koji te na to navodi.“
Mario, snimke s koncerta	OFF: Mario Lepoglavec već godinama bubnja u dva benda. Svi koji se bave glazbom, bez imalo dvojbe, reći će da bez dobrog bubnjara, nema dobrog benda. Bubnjari kao da imaju svoj mali svijet. Mario Lepoglavec već godinama bubnja u dva benda. Iako svjestan svoje odgovornosti, toliko uživa da uđe u neki svoj svemir.
POTPIS: Mario Lepoglavec, bubnjar Detalj, činele Mario total s koncerta Mario izjava, doprnsnjak	“Ja kada sjednem za bubanj meni sve nestane. Ne znam jesi vidjela one videe na TikToku kada dođeš doma sjedneš za kauč i sve utihne, e tako je meni kada sjednem za bubanj.”
Mario, total koncert za bubnjem	OFF: Ali ne znaju mnogi ni dan danas za najbolje bubnjare svih vremena. Bubnjare ljudi kao da ne primjećuju.
Bubnjevi, total Lica ljudi iz vox	<i>Znaš li možda nekog svjetskog bubnjara?</i> TON: „Ne bih znao“ TON: „Iskreno ne znam nijednog sada ovako napomenut“ TON (dvije cure u anketi, ovo je njihov razgovor naizmjenice): „Nemam pojma“, „Ne, stvarno ne“, „Onaj Maneskin ima neke bubnjare. Ja mislim da ima“, „Ne znam“
Bubnjanje, detalj Snimke bubnjara čija imena čitamo	OFF: Imena ne znaju , ali teško da nitko ne primijeti brzinu, drskost na instrumentu, uživljeno sviranje zatvorenih očiju i poseban ples. <i>(sad smo mislile ubaciti onako kao flash isječaka svakog od bubnjara s YouTube-a i možda staviti logo benda)</i> John Bonham, Phil Collins, Keith Moon, Dave Grohl i legendarni Ringo Starr. Sve su to imena koja odzvanjaju negdje, ali ne znaju svi dokučiti tko su oni zapravo.

<p>Snimke bubnjara čija imena čitamo (imamo već spremno s YouTube-a, doslovno će svaki isječak trajati dvije sekunde)</p> <p>Dado Marinković za bubnjem</p>	<p>Velike bubnjarske talente imala je i bivša Jugoslavija. Goran Ivandić Ipe, Boris Leiner, Milić Vukašinić, Tihomir Fileš, Damir Šomen. Teško je nekoga ne izostaviti. Višestruko nagrađivani bubnjar Dado Marinković, danas bubnjar Parnog valjka, svirao je i s Dinom Merlinom, Gibonnijem. Na sceni je već 40-ak godina, ali iskustvo, kaže, ne znači da treba manje vježbe.</p>
<p>POTPIS: Dado Marinković, bubnjar</p> <p>Dado Marinković, izjava</p> <p>Dado Marinković, snimka iz studija (drum cam)</p> <p>Dado Marinković</p> <p>Dado Marinković, ruke</p>	<p>„Prije sam onako imao dnevno dva puta po tri četiri sata, ono ajmo reć, šest, sedam sati vježbanja. Sad je to malo drugačije. Sad mi je bitno da sam svaki dan za bubnjem“, „Ovdje kod sebe ili snimam, vježbam bubanj, slušam mjuzu, tražim neki sound na klavijaturama nešto radim neku pjesmu i tako uglavnom, ali se trudim da sam dva tri sata najmanje svaki dan, da sviram baš bubanj.“</p>
<p>Mario Lepoglavec, snimke s koncerta</p>	<p>OFF: Puno vježba i Mario Lepoglavec. Bubnja u bendu Dine Jelusića, i Tonyja Cetinskog. Dva potpuno različita žanra tjeraju ga da još više vježba. Samo talent, tvrdi, nije dovoljan.</p>
<p>POTPIS: Mario Lepoglavec, bubnjar</p> <p>Mario Lepoglavec kadrovi s koncerata</p> <p>Mario Lepoglavec, izjava</p>	<p>"Ja sam vježbao osam sati, deset sati dnevno. Dan danas vježbam jako puno. Trudim se biti što bolji jer uvijek mislim da su svi bolji od mene, a ja ono i zato vježbam toliko, ali da, potrebno je jako puno truda.“</p>
<p>Toni vrti palice za bubnjeve</p> <p>Toni dok razgovara</p> <p>Detalj njegova lica</p>	<p>OFF: Bubnjara Tonija Toplaka vježbanje nikada nije pretjerano zamaralo. Već godinama svira s Borisom Novkovićem, svirao je i s Lidijom Bačić, a odnedavno surađuje i s Ninom Badrić. Tvrdi da baš nikada u životu nije previše vježbao.</p>
<p>POTPIS: Toni Toplak, bubnjar</p> <p>Toni za bubnjevima</p> <p>Toni, detalj, činele</p> <p>Toni, kadrovi s koncerata</p>	<p>„Imao sam sreće da sam, eto, rođen talentiran i da sam se našao u pravo vrijeme na pravom mjestu, ali nisam ništa vježbao, vježba nula bodova. Najljepiji čovjek na svijetu sam ja.“</p>

<p>Snimke s koncerta, Dado, Arena, vide se ostali članovi benda Anđela Tadić total</p>	<p>OFF: Ljudi ih često ne dožive toliko jer su u fokusu pjevači, frontmeni. Bubnjari su na pozornici pozicionirani uglavnom iza ostalih članova benda. I to je jedan od razloga zašto ih ljudi toliko ne prepoznaju. Objašnjava nam Anđela Tadić, studentica sociologije koja se bavi glazbom, pjevanjem.</p>
<p>Anđela noge Anđela prolazi kroz kadar, doprnsnjak Anđela ruke Snimke s koncerta Detalji njena lica dok se smije Bubnjanje</p>	<p>„Kad nemaju svoj solo dio, mislim da ne mogu doći do izražaja jer je to bend i onda svi su kompozitni. Svi djeluju zajedno. Jedino je taj frontmen izdvojen.“ „Ljudi nisu toliko upoznati s njima i uvijek su, ajmo reći u pozadini, ali su velik dio benda i imidža benda jer moraš imati dobrog bubnjara jer bubnjari poprave atmosferu, kad je to najbitnije i ono upotpune zvuk benda povežu ga.“</p>
<p>POTPIS: Toni Toplak, bubnjar Toni sjeda za bubanj Toni uzima palice Toni, udara doboš</p>	<p>„Tužno je što većina ljudi ne kuži uopće šta se šta mi radimo, koliko je to posla, koliko je to novaca. Ono, na kraju dana mi smo njemu nebitni. „Misli da moraš biti baš ubojica za instrumentom da netko kaže 'jao, vidi kako je dobar.'“</p>
<p>Skinuli video s Youtube-a na podestu Imamo snimku Marija na podestu, dobro se vidi</p>	<p>OFF: A da nije bilo legendarnog Ringa Starra, bubnjari bi možda i dan danas bili nedovoljno viđeni. Slavni bubnjar najpoznatiji je kao član Beatlesa inovativno je podignuo bubanj. Od tada je na podestu i to je postao standard. Ne samo da bi se bubnjari vidjeli i zbog bolje komunikacije na nastupu, nego i da bi bio bolji zvuk. I da ostalim članovima benda ne tutnji pod nogama. Ipak, bubnjari su i dalje u pozadini.</p>
<p>POTPIS: Mario Lepoglavec, bubnjar</p>	<p>TON: Mario „Bilo bi fora i kul da je bubnjar naprijed, a svi ostali iza.“</p>

POTPIS: Toni Toplak, bubnjar Toni, lice Toni u studiju, za miksetom	TON: „Meni je super bit u pozadini. Ja volim kad sviram bubnjeve, čak volim biti negdje u kutu, ja se maknem. A šta ću ja s bubnjem naprijed, brate mili, ovi što hodaju nek idu naprijed. Mi smo uvijek iza na nekom podestu i nama je lijepo, barem meni.“
Toni Toplak, studio, bubnja, jako taman kadar, kao u sjeni	OFF: Skromnost je bubnjarima zasigurno jedna od vrлина. Ali većina glazbenika svoje dječje snove pretvara u vizije tako da svira posvuda, nevažno uopće koliko su i jesu li plaćeni. I to sve funkcionira neko vrijeme, dok si tinejdžer, a onda se stvari promijene.
POTPIS: Dado Marinković, bubnjar Dado, vintage, vidi se cijeli bend Dado, vrti palice	TON: „Kada sam maštao o sviranju bio sam klinac i nisam uopće o tome razmišljao, nego samo me zanimalo da sviram. Naravno, da onda te stisnu neke druge stvari – moraš plaćati račune, moraš živjeti od toga, ali nije mi to bitno. Bitnije mi je da se osjećam dok sviram, nakon svirke i tako. Ja živim cijeli život od toga i sretan sam.“
Mario, koncert, Tony Cetinski	OFF: Ali generalno honorari glazbenika i nisu nešto. Treba se dosta iskazati. Živjeti od glazbe nije tek tako.
Mario, koncert, Tony Cetinski	TON: „Prije sam morao raditi i dodatni posao dok nije došlo do tog stadija da mogu samo raditi i živjeti od tog.“
Toni Toplak, studio, (detalj, tamburin stoji na bubnju)	OFF: A prema online istraživanju među bubnjarima, koje smo proveli 2023. godine, nemaju uvijek baš svi članovi benda jednake honorare.
POTPIS: Anđela Tadić, studentica sociologije i pjevačica Detalji njenih ruku i lica	TON: „Kad gledamo novce koje idu frontmenu i za razliku bendu, onda vidimo tu opet hijerarhiju koja, ajmo reći, nije možda propisana ovako, ali je indirektna jer pjevači dobivaju najveći dio, a ovi iza dobivaju manje. Tako onda i bubnjar dobiva manje nego frontmen.“

POTPIS: Toni Toplak, bubnjar	TON: „Mislim da bendovi imaju stvari, tko ima više love. Mislim da to dosta zavisi od staža, s kim si sviro. Tvoj neki CV muzičarski...“
POTPIS: Mario Lepoglavec, bubnjar Kadrovi s koncerata na kojima je Mario svirao	TON: „Mislim da bi bubnjari trebali biti najplaćeniji. Ja sviram u dva benda gdje su frontmeni glavni izvođači tako da svi ostali su jednako plaćeni, a frontmani su frontmani.“
POTPIS: Hrvoje Horvat, glazbeni kritičar Detalji instrumenata u studiju Bubnjevi	TON: „Naravno da bi bilo poželjno da svi, pa i članovi benda dobiju ako ne zadovoljavajuću barem dobru otpremninu s koncerta, ne, što često nije slučaj.“
Toni Toplak, iz žaplje perspektive, bubnja	OFF: Ali više od novca, važnije im svirati s dobrom ekipom.
POTPIS: Toni Toplak, bubnjar Toni, izjava	TON: „Meni je bitnija energija, nego dobra lova i ne znam ja šta. Uvijek ću prije izabrat dobru ekipu, a manje love.“
Dado Marinković, vidi se cijeli bend, Vintage	OFF: I malo više slatke muke. Dok gitarist nosi gitaru, basist bas, klavijaturist – klavijaturu, a pjevač tek mikrofon, bubnjar se po opremu vrati bar pet puta. Bubanji po bubanj, činela po činela, sve se to već nekako posloži, ali dok drugi već uživaju u najbližem kafiću.
POTPIS: Toni Toplak, bubnjar Toni, izjava	TON: „Mi bubnjari smo baš jadni po tom pitanju. Prije nastupa isto ono brate mili dok piju kavu. Mi svi slažemo te bubnjeve natežemo smo se s hrpom opreme. Imamo najteže torbe. Užas, užas. Mrzim taj instrument. Koliko ga volim, toliko ga mrzim.“
detalj, bubnjevi	OFF: Sigurno da je komotnije kad te već sve čeka spremno, ali nekima je štimanje posebna radost.
POTPIS: Mario Lepoglavec, bubnjar studio, prazan bubanj	TON: „Ja obožavam postavljat bubnjeve. To mi je najdraže, kada ja sam postavim bubanj i kad znam da je sve na mjestu i kad znam da je svaki šaraf zategnut.“

Mario, izjava	
POTPIS: Dado Marinković, bubnjar Dado, izjava Dado Marinković, solo točka bez instrumentala, drum cam, studio	„Bilo mi je 100 puta, ali zašto nisam flautu ili bas ili ono nešto drugo, pa i gitaru. Ali ovaj nisam i to je to. Onda pati. Ako nisi onda moraš patit. Mislim kad se to slaže tako da išlo mi je to na živce strašno, iako volim ja meni je to super kad imam vremena, onda volim slagati bubanj, malo ovo spusti, malo digni tako oko toga“ „ali svi smo se nanosali puno toga...“
Kadrovi sa Syncro partyja (Helena snimila zadnje dvije godine)	OFF: Puno opreme, ali i puno zabave. Bubnjari se itekako zabavljaju. Toni je jedan od organizatora Syncroparty Drum Festivala u Ivanić-Gradu. Jedinstveno je to druženje koje drugi članovi benda nemaju. Razmijene činelu, po činelu, pa se upoznaju i onda nastane ovakvo glasno, ali predivno druženje.
POTPIS: Toni Toplak, bubnjar	„Što se tiče tih susreta muzičara, mislim da su bubnjari trenutno najjači i da će biti još jači.“ „Već četvrti sinkro party, svake godine osjetno sve veće i veće.“
Našli fotke na PIXSELLU Našli video na yt	OFF: A nije da samo sviraju i zabavljaju se, imaju bubnjari i veliko srce. Pokojni Riječanin punker Berislav Dumenčić, bubnjar legendarnih Termita u svojoj borbi sa zloćudnim tumorom odlučio je svoje tijelo u slučaju smrti donirati Medicinskom fakultetu u Rijeci. Tako je i bilo. Time je napravio veliku, nesebičnu stvar za edukaciju studenata medicine.
Uzet ćemo zanimljive fotke s Instagrama Ima cijeli video od 9 sati, uzet ćemo isječke	OFF: Humanitarni duh pokazao je i američki bubnjar Greg Barton. Devet sati nije se odvojio od bubnja. Svirao je za one koji boluju od raka. Odsvirao je više od stotinu pjesama Foo Fightersa. Tim pothvatom, prikupio je gotovo 8 tisuća dolara za Institut za istraživanje karcinoma.

Tri kratka isječka s nastupa – Mario, Toni pa Dado	OFF: Na kraju dana, svi su oni glazbenici i svi su samo ljudi. Za njih je to najljepši posao na svijetu, a bubanj instrument od kojeg se ne mogu odvojiti.
---	--

RASPRAVA I ZAKLJUČAK

Kratkim dokumentarnim filmom o bubnjarima pokazali smo i dokazali pretpostavku od koje smo krenuli - da su bubnjari manje poznati u odnosu na ostale članove glazbenih sastava. Iako su svojevrsni temelj benda, nisu eksponirani u javnosti. Sugovornici su vjerni prikaz profila bubnjara koji smo tražili: imaju vrlo različite priče, različita iskustva i sviraju različite glazbene žanrove. Istraživanjem podataka o sugovornicima dobili smo uvid o tome s kime su sve nastupali, saznali koliko dugo su u javnosti. Pretraživali smo sve dostupne informacije o njima – njihove profile na društvenim mrežama, članke te njihove kanale na platformi YouTube. Uza sve istražene materijale, najvažniji dio istraživanja su naši novinarski intervjui koji su srce, suština ovoga filma. Pokazalo se pritom koliko je važan jedan od najvažnijih koraka kad je riječ o novinarskim intervjuima – priprema intervjua. Bez iznimke, svi novinari, ali i teoretičari slažu se da je priprema „gotovo imperativni preduvjet“ svakog intervjua, neovisno o kojem je mediju riječ (Amidžić i Đurić, 2013). Dobra pripremljenost novinara rezultira i većom otvorenošću sugovornika i njihovim sadržajnijim odgovorima. Pritom možemo konstatirati da je u izradi ovoga filma najzahvalniji sugovornik bio Dalibor Marinković. Iz njegovog načina komuniciranja s novinarima, može zaključiti da je često pod povećalom javnosti pa se odlično snalazi u razgovoru s novinarima, opušten je. Njegov nasmiješen izraz lica tijekom intervjua pokazuje da uživa dok govori o glazbi. Kod Marinkovića se primijeti i uzbuđenje. Nema stanke u govoru, glasovno dobro naglašava važnije dijelove rečenice. Kako smo mu postavljali pitanja otvorenog tipa, Marinković je davao dulje, ali zanimljive odgovore. Iako smo pripremili znatno više pitanja od postavljenih u tijeku snimanja, Marinković je odgovorio upravo i na ona nepostavljena tako da je i to olakšalo, ali i vremenski pridonijelo uspješnosti intervjua. Marinkovića smo tijekom intervjua snimali u njegovom studiju, sjedio je za bubnjem, tako da je u svojem prirodnom okruženju bio još opušteniji. S druge strane Mario Lepoglavec je bio manje pričljiv. On je na početku imao „zašto baš ja“ pristup. (Mučalo, 1996). Zbog mnogih obveza, bilo je teško dogovoriti intervjua. Prije početka intervjua, dosta smo vremena proveli u neobaveznom razgovoru kako bismo opustili sugovornika jer je imao tremu. I njemu smo postavljali pitanja otvorenog tipa, ali bi se on teško zaustavljao, tako da bi misao počeo s jednom pričom, a na kraju zaboravio o čemu je počeo govoriti. Prekidali smo ga s kraćim pitanjima da

bi se lakše snašao, pa je s odmakom vremena intervjuu pitkije tekao. Vjerujemo da je njegovoj nelagodi doprinijelo okruženje – ugostiteljski objekt u kojem je bilo više ljudi što ga je sputavalo i gotovo cijelo vrijeme je bio presuzdržan. Imao je dosta stanki u govoru i nije znao kako bi izrazio ono što osjeća. Ipak, i u njegovim se riječima osjeti velika emocija. Usprkos nelagodi, tijekom intervjuua bio je nasmijan. Antonio Toplak je prema tipu sugovornika „vječiti pričalica“ (Mučalo, 1996), ali pred kamerom se čini nezainteresiran. Kao i Lepoglavec, tako se i Toplak često gubio u svojoj priči. Nakon postavljenog pitanja dao bi kratak i jasan odgovor, ali sa stankama, a nakon toga bi nastavio s pričom koja nije nužno vezana uz pitanje. Ipak, i ti su dijelovi bili vrlo vrijedni jer smo saznali ono što uopće nismo pitali. Intervju s Toplakom snimali smo u njegovom studiju, tako da je i on, kao i Marinković, bio u prirodnom okruženju. Nekoliko smo puta dogovarali snimanje intervjuua jer je imao previše obveza, ali je na kraju to rezultiralo boljim intervjuom jer je bilo više vremena za snimanje. Iako je inicijalna ideja za dokumentarni film bila uključiti najmanje pet sugovornika, koji bi, pretpostavljali smo, ponudili još nekoliko različitih perspektiva – žanrovski, dobno i iskustveno, ipak s trojicom sugovornika dobili smo sve aspekte koje smo planirali obuhvatiti. S više sugovornika priča bi bila teža za praćenje i pitanje je koliko bi zadržala pozornost gledatelja. U ovom kratkom filmu pokazali smo i kolika je zapravo vrijednost i važnost novinarskog intervjuua u audiovizualnom sadržaju jer upravo priče naših protagonista pokazale su njihove različite osobnosti, iskustva i promišljanja o temi što je u kombinaciji s novinarskim tekstom prikazalo bit teme. Smatramo i da ovakav rad može biti poticaj za izradu još širih priča iste tematike, ali i svih tema s područja glazbe koje nisu dovoljno zastupljene u medijima.

POPIS LITERATURE I IZVORA

Knjige

1. Letica, Zvonko (2003). *Televizijsko novinarstvo*. Zagreb: Disput.
2. Mučalo, Marina (1996). *Intervju = znatiželja + informiranost + hrabrost*. U: Ricchiardi, Sherry, Malović, Stjepan, ur. *Uvod u novinarstvo*. Biblioteka Press. Zagreb.
3. Rojko, Pavel (2012). *Metodika nastave glazbe: Teorijsko-tematski aspekti (Glazbena nastava u općeobrazovnim školama)*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera.

Članci

1. Dekanović, Ismet (2020) Bubnjevi. Linija života (pristupljeno 12. srpnja 2024). <https://linijazivota.com/2020/04/27/bubnjarski-komplet/>
2. Drum Magazine (2024) Who Invented Drumming? (pristupljeno 16. srpnja 2024). <https://drummagazine.com/who-invented-drumming/>
3. Đurić, Vesna, Amidžić, Sanja (2013). Intervju - dominantan žanr savremene televizije. Pregledni rad. Fakultet političkih nauka Univerzitet Banja Luka (pristupljeno 24. kolovoza 2024). <https://svarog.nubl.org/wp-content/uploads/2014/12/Vesna-%C4%90URI%C4%86-Sanja-AMID%C5%BDI%C4%86-INTERVJU-DOMINANTAN-%C5%BDANR-SAVREMENE-TELEVIZIJE.pdf>
4. Matthews, Tomas (2019). The Conversation. Groovy findings: Researching how and why music moves you (pristupljeno 24. kolovoza). <https://theconversation.com/groovy-findings-researching-how-and-why-music-moves-you-112959>
5. Toews, Brandon (2023) Ringo Starr: 5 reasons The Beatles Drummer is a genius. *Drumeo* (pristupljeno 7. srpnja 2024). <https://www.drumeo.com/beat/beatles-ringo-starr-drumming-genius/>

Video materijali

1. FOO FIGHTING CANCER - Drumming 128 Foo Fighters Songs in One Take. 9 hours. Nonstop. - FULL STREAM. Dostupno na: YouTube (pristupljeno 9. srpnja 2024).
2. HGU Sessions - Damir Šomen (ep. 1) - Slonovski groove (Zašto praviš slona od mene). Dostupno na: YouTube (pristupljeno 9. srpnja 2024).
3. Termiti - Mama, s razlogom se brineš @ Riječki Novi Val. Dostupno na: YouTube (pristupljeno 9. srpnja 2024).

PRILOZI

Priprema za snimanje (treatment)

PRIPREMA ZA ZAVRŠNI RAD

Tema: Hrvatski bubnjari, njihova uloga i pozicija u glazbenim grupama i društvu (oko naslova još nismo sigurne, ali nešto u ovom smjeru)

Novinarka: Helena Čatić

Snimateljica: Sara Kremzir

Fokus priloga: Fokus će biti na bubnjarima koji su manje vidljiv dio glazbene grupe, a imaju vrlo važnu ulogu pri izvođenju glazbe. Ljudi nisu upoznati s bubnjarskom scenom u Hrvatskoj, a neizostavan su dio benda.

Istraživanje: Istraživanje je provela Helena za jedan drugi kolegij, imamo google forms s odgovorima. Ostatak istraživanja su sugovornici kao izvor informacija i objašnjenja.

Glavne teze: - Bubnjari su nezapaženi dio glazbenih grupa

- Većina ljudi uopće ne zna nabrojiti tri hrvatska ili svjetska bubnjara
- Bubnjari su često samouki
- Bubnjari do vrhunca karijere trebaju proći i gaže na seoskim zabavama i na vjenčanjima
- Bubnjari najčešće počinju i završavaju pjesmu, moraju biti dobro koncentrirani
- Bubnjari imaju raznolike stilove i tehnike sviranja
- Dobrog bubnjara može se prepoznati po njegovom položaju ruku pri držanju palica
- čak 15 posto bubnjara, prema istraživanju Globala iz 2023. ne može pokriti osnovne mjesečne troškove (režije) od bubnjanja

PITANJA:

Pitanja za anketu:

1. Zna li navesti nekog bubnjara na stranoj glazbenoj sceni?
2. Zna li nekog bubnjara na hrvatskoj glazbenoj sceni?
3. Koga prvog primijetite na nekom koncertu od članova benda?
4. Mislite li da su svi članovi benda jednako plaćeni?
5. Smatrate li da bi svi članovi benda trebali biti jednako plaćeni?

Pitanja za bubnjare (s obzirom na to da će ih biti nekoliko, nismo odvajale pitanja jer bi im postavljala ista pitanja, eventualno uz neke izmjene vezano za bend u kojem sviraju)

Bubnjari s kojima smo do sada dogovorili: **Antonio Toplak**, svirao je dugo s Borisom Novkovićem, Lidijom Bačić, nešto malo i sa Željkom Bebekom, a sada radi kao ton majstor za Matiju Cveka.

Mario Lepoglavec, svira u bendu Dine Jelusića, bili su na mnogim turnejama, svjetski su poznati. On svira i za Tonyja Cetinskog.

PRVI BLOK PITANJA ZA BUBNJARE:

1. Kako se zabavljate kada ne svirate?
2. Imate li vremena za privatni život?
3. Je li teško razdvojiti privatni i poslovni život u ovoj branši?
4. Koliko je truda i vremena potrebno uložiti u ovu vrstu posla?
5. Isplati li vam se financijski ovaj posao?
6. Koliko svirki imate godišnje u prosjeku?
7. Volite li više nastupati van Hrvatske i nastupate li izvan Hrvatske?
8. Kako se pripremate za jedan nastup i koliko traju pripreme?
9. Koliko je bitno da vam je dinamika u bendu jednaka?
10. Kolika je uloga bubnjara u bendu?
11. Imate li neki specifičan stil bubnjanja?
12. Misliš li da su bubnjari dovoljno plaćeni po svirci? Koji su to iznosi prosječno, otprilike?
13. Imate li svi isti honorar po svirci ili se razlikuje po članovima benda?

DRUGI BLOK PITANJA ZA BUBNJARE:

1. Kako ste započeli svirati bubnjeve i što vas je inspiriralo?
2. Koji je bio vaš prvi bend i kako je izgledalo to iskustvo?
3. Koliko vremena dnevno posvećujete vježbanju bubnjeva?
4. Koji su vaši omiljeni stilovi i žanrovi glazbe za sviranje?
5. Kako surađujete s ostalim članovima benda pri stvaranju nove glazbe?
6. Koliko slobode imate u stvaranju ritmova i bubnjarskih dionica?
7. Sigurno da upravo bubnjarima treba najviše vremena da se „uštimate“ i pripreme prije koncerta – kako na to gledate? Je li naporno? Zavidite li ako netko ode na piće, a vi se znojite dok štimate sve ili vam češće netko pomogne?
8. Kako održavate energiju i koncentraciju tijekom koncerata ili?
9. Mislite li da bubnjar treba biti fizički najjači u bendu jer zapravo većinu vremena nešto radi?

10. Možete li podijeliti neke nezaboravne trenutke s koncerta ili turneja?

SUGOVORNICI IZ STRUKE

Marko Bunčić je glazbenik i sociolog, njegova je domena hip-hop, a poznat je pod imenom Doktor Bolest.

Hrvoje Horvat je glazbeni kritičar, publicist, piše za Večernji list.

Slavko Nedić je glazbeni urednik na radiju, skladatelj je, glazbenik, novinar i urednik.

Marko Bunčić, sociolog, pitanja:

1. Kako vidite ulogu bubnjara u društvenom kontekstu unutar glazbenih grupa?
2. Kako bubnjari doprinose identitetu i imidžu benda?
3. Kako se percepcija bubnjara možda mijenjala kroz povijest popularne glazbe?
4. Zašto ljudi najviše doživljavaju npr. pjevače u bendu? Zato što su ispred svih ili zato što stvarno djeluju kao neka vodilja benda?

Pitanja za glazbenog kritičara:

1. Kako ocjenjujete važnost bubnjara u odnosu na druge članove benda?
2. Koje karakteristike čine jednog bubnjara izvanrednim ili jedinstvenim?
3. Koje inovacije u bubnjanju smatrate najvažnijima danas u odnosu na neko prošlo razdoblje?
4. Trebaju li svi članovi benda biti jednako plaćeni?
5. Što sve bubnjar zapravo treba odraditi?

Sekvence:

Bubnjar pokazuje studio – srednji plan bubnjara dok ulazi u studio, ruka na kvaki dok otvara vrata studija, preko rameni kada se uđe u studio, total studija, detalj bubnjeva, detalj ostalih instrumenata

Bubnjar pokazuje bubnjeve – bubnjar sjeda za bubnjeve, bubnjar uzima palice za bubnjeve u ruke, detalj ruku u kojima su palice, detalj njegova lica, bubnjar udara bubnjeve, detalj bubnjeva dok ih udara, prekorameni dok svira, detalj bubnjeva

Druženje benda – total cijelog benda, prekorameni jednog od članova gdje se vide ostali članovi, detalj lica člana, polutotal benda, detalj ruku, detalj lica

Proba benda – bend sjedi za svojim instrumentima, detalj frontmena, bubnjar se priprema, detalj bubnjeva, ostali članovi, detalj njihovih instrumenata dok sviraju, prekorameni dok sviraju, detalji prelaska prstiju preko instrumenata

Studio u kojem se održava proba – total prostora, instrumenti u studiju, detalj instrumenata

Članovi benda razgovaraju o idejama za nastup – total benda, prekorameni u kojem se vidi ostatak benda detalji lica članova benda

*PLAN NAM JE BITI NA PROBI TAKO DA SE OVE SEKVENCE ODOSE NA TO

Marko Bunčić, sociolog dok razgovora s novinarkom o temi – total sociologa i novinarka, prekorameni u kojem se vidi lice sociologa, detalj lica sociologa, detalj ruku sociologa, sociolog i novinarka

Organizacija snimanja: Prvo snimanje će se održati u nedjelju 26.05.2024. u jutarnjim satima kada ćemo na trgu bana Josipa Jelačića snimiti anketu, a nakon 16 sati intervju s bubnjarem Antonijem Toplakom u njegovom studiju u Radničkoj. Drugo snimanje planiramo imati 28.05. u 19 h kada bismo snimile intervju s drugim bubnjarem Mariom Lepoglavecem, ali on možda stigne isto u nedjelju, pa bismo snimili obojicu na jednom mjestu, samo bismo malo mijenjali scenu. Zadnje snimanje planiramo 4.6. kada bismo napravile intervju sa sociologom Markom Bunčićem i glazbenim kritičarom Hrvojem Horvatom.

To je više-manje plan. Pokušavamo biti što fleksibilnije jer je mnogima sada već sezona koncerata, ali vjerujemo da ćemo na kraju sve uspjeti.

Transkripti intervjua

Dado Marinković

Kako se zabavljate kada ne svirate?

Svirkom. Svaki dan sam u studiju, svaki dan sam u mjuzi ili sviram ili vježbam ili slušam mjuzu, koncerte. Uglavnom to je to, kad sam doma filmovi, ali uglavnom je mjuza ono.

Volite li više nastupati van Hrvatske ili u Hrvatskoj?

Pa iskreno nema, svirali smo stvarno svugdje. Ako je dobra publika i atmosfera svugdje je dobro i kod nas i vani nema nikakve razlike stvarno.

A vani kada svirate bude naša publika ili stranci?

Uglavnom je naša da. Dođe nešto stranaca, čak ima. Nijemac jedan što dolazi iz Njemačke na koncerte od Valjka, zadnjih pet koncerata je bio i sad se sprema za Maribor i tako čuli smo se. I zna pričat naš jezik i voli našu mjuzi i fan je valjka. Znači nema nikakve veze s Hrvatskom.

Koja je uloga bubnjara i koliko je zapravo velika u bendu?

Pa ja mislim da je velika uloga. Ne mislim, nego znam. Bubnjar je taj koji određuje tempo, dinamiku, gruv...sve. Bubnjar je kičma, recimo temelj kuće. Mogu biti super prozori, vrata, zidovi, ali ako nije dobar temelj sve će se srušiti tako da mislim da je velika.

Mislite li da su bubnjari dovoljno plaćeni po svirci i jesu li honorari jednaki za svakog člana benda?

Nisu dovoljno plaćeni. Šalim se. Kada sam maštao o sviranju bio sam klinac i nisam uopće o tome razmišljao, nego samo me zanimalo da sviram. Naravno, da onda te stisnu neke druge stvari – moraš plaćati račune, moraš živjeti od toga, ali nije mi to bitno. Bitnije mi je da se osjećam dok sviram, nakon svirke i tako. Ja živim cijeli život od toga i sretan sam.

Isplati li se s godinama finacijski?

Pa nije bilo lako, bilo je jako teško, ali ako vjeruješ u sebe, vjeruješ u to i da to možeš evo. Znam još puno ljudi koji žive od toga. Ja živiim dobro od toga. Radim ono što najviše volim i živim od toga, to je super. I ne znam, putujem po svijetu. Svugdje smo bili od Australije do Europe svugdje naravno tako da je to lijep život, krasan život.

Kako si počeo svirat bubnjeve i što te inspiriralo?

Ja sam ko klinac s tatom kada su neke svirke išli smo skupa. Ja sam htio samo da idemo na neku svirku, moram biti dobar da me on povede. Ja sam gledao samo bubnjara, dođemo ja samo bubnjara gledam i tako. Stari mi je isto svirao bubanj i gitaru i imali su probe kod mene u kući i ja sam stalno za bubanj. Za gitaru pa za bubanj, ali više za bubanj. Tako jednostavno to me privuklo.

S koliko godina si imao prvi bend?

Sa šest godina sviram od šeste godine i svirao sam i sa šest i sa sedam. Sa starim, pa sam znao njega mijenjat. Već s deset godina on kaže joj sine jel možeš ti neku zamjenu ja nešto imam. Ja reko mogu super i tako nekad s njim subotom, ali kasnije već od petnaeste sviram profi. Mislim, živim od toga. Naravno, uz sve to.

Koliko vremena dnevno posvećujete vježbanju bubnjeva?

Prije je to bilo drukčije. Prije sam onako imao dnevno dva puta po tri četiri sata, ono ajmo reć, šest, sedam sati vježbanja. Sad je to malo drugačije. Sad mi je bitno da sam svaki dan za bubnjem, ali nije sad moram ovo ili moram ono sad je to malo opuštenije dobro i s godinama to dođe. Iako nisam tako star, ali imam iskustva puno. Tako da, ja se trudim da sam svaki dan za bubnjem i ovdje kod sebe ili snimam, vježbam bubanj, slušam mjuzu, tražim neki sound na klavijaturama nešto radim neku pjesmu i tako uglavnom, ali se trudim da sam dva tri sata najmanje svaki dan, da sviram baš bubanj.

Bubnjari su specifični zato što imaju jako puno opreme sa sobom. Kako onda funkcioniraju ove tonske probe? Općenito, kad se spremate za nastup? Kad svi dođu, ponesu samo svoje instrumenta, vi bubnjari imate 16 instrumenata za punjenje, Tko koga čeka i ako čekaš?

Jako teško, bilo mi je 100 puta, ali zašto nisam flautu ili faks ili ono nešto drugo, pa i gitaru. Ali ovaj nisam i to je to. Onda pati. Ako nisi onda moraš patit. Mislim kad se to slaže tako da išlo mi je to na živce strašno, iako volim ja meni je to super kad imam vremena, onda volim slagati bubanj, malo ovo spusti, malo digni tako oko toga, ali kad je frka kada je koncert, iako sad to više ne radimo, sad su ovdje i tu i sad to nije problem, ali svi smo se nanosali puno toga.

A kad se šimalo, ja sam onda tebe čeka ili svi odu na piće.

Pa ovisi kako kad. Kod nas to sve štima stvarno dođemo i malo Meni treba pet- deset minuta da si malo posložim neke stvari. Uglavnom je složeno sve ovaj, ali znalo se čekati. Naravno, ili sad ako štimamo bubanj, onda siđe s bine da se ipak čuje da ne svira svak svoje ono kako kad, ali znalo se čekat da.

Kako održavate energiju i koncentraciju tijekom nastupa? Tipa nakon nekog jako dugog puta i onda direkt sviraš?

A to je bilo prije. Sad uglavnom idemo ili dan prije ako je nešto daleko. Pa ne znam nemam ništa specijalno ono sve je u glavi zapravo. U zadnje vrijeme to nije, ali čovjek može sve. Sjećam se kad smo ono četiri, pet dana za redom u Švedskoj ono svirke, pa putovanje, pa dizanje

na avion u pet sati, a u dva si zaspao. Tako da, ali sve se to može. Jednostavno, ono u glavi je to sve i ništa dobra klopa. Naravno, Dobra šnicla, pardon, dobra klopa i to je to.

Reci nam neki nezaboravna trenutka s nekih od nastupa turneja.

Toga je bilo stvarno puno jer sviram već preko četrdeset godina.

Sjećam se jedne situacije prije dvadesetak i nešto godina. Svirao sam s Dinom Merlinom u Sloveniji i solo sam odsvirao.

Ja sam na kraju bine iza mene nije odma zid, nego je bina ovako na nekih metar metar i pol one šipke ne znam ni ja tu nema ničega i zid je tu tek i to je u mraku. Ja sam na rubu bine tu su pojačala i svjetla su samo na bubnju sve je u mraku i Dino je bio oko mene. Odsvirao sam ja solo i on je sa ručnikom nešto mahao i krene on sada tu i ja krenem u pjesmu. Krenemo svi svirati pjesmu, a njega nestao je, a užasno je visoka bina bila je do tri metra stvarno tri metra, možda najviša bina ono tri 3,5 metra.

I iz benda nisu skužili oni sviraju. Ja reko pao je s bine. Ko di, nitko ništa i mi sviramo intro i to traje minutu ne znam ni ja sad koliko je to trajalo i stišavamo se.

Ostao je živ, ali jako je bilo to. Naočale su mu ovako bile. Nego smo ga popeli na stage onda i ovaj mi govor daj stolicu da sjedne. Sad ljudi pričaju ono. I sjeo je on tu kaže Sviraj. Ja nemam stolicu, ne mogu mu reć da mi stolicu da idem svirat čovjek se doslovno razbio. Ja krenem stojeći svirati i to je jako smiješno. A onda smo ga zvali David Copperfield i tako to. To je super stvar koje sam se sjetio. Ali bilo je baš ono jako zeznuto.

Mario Lepoglavec

Mario Lepoglavec, bubnjar

Sviram s Dinom Jelusićem i Tony Cetinskim i ovako po potrebi di tko kaj treba.

Sviranje je moja zabava najveća.

Sada u zadnje vrijeme jako malo, a kada i nađem vremena to je isto svirka.

Sezona koncerata je stalno. Znači nema ništa određeno, eventualno prvi mjesec možda, ali i to isto nekad nije tako. Pa može se nazvati poslom, ali ovisi gledaš li na to kao na posao. Ja gledam na to kao posao, ali opet s druge strane se zabavljam na poslu tako da ono nije baš posao, posao striktno. Ozbiljno mora biti naravno, ali sad da sam ja nešto posebno ozbiljan nisam. Stalno se smijem i tak.

Jako puno truda je potrebno uložiti u sviranje bubnjeva osim ako imaš jako dobre gene. Šalim se naravno, mora biti osim talenta i osim gena mora biti jako puno vježbe, nažalost. Mislim,

nažalost, jer ono ako želiš neš postići moraš sjedit cijelo vrijeme to je takav instrument gdje si stalno u pokretu i stalno ono. Meni su i leđa stradala zbog tog, ali ne žalim se zato jer volim to, meni je bilo to super ja sam vježbao osam sati, deset sati dnevno. Dan danas vježbam jako puno. Trudim se biti što bolji jer uvijek mislim da su svi bolji od mene, a ja ono i zato vježbam toliko, ali da potrebno je jako puno truda. Počeo sam svirati bubnjeve s osam godina.

Bubnjari su mi u familiji stric i bratić tako da sam pokupio od njih, ali većinom sve samouk. Neke osnove su mi pokazali oni. Sve ostalo sam vježbao ja sam. Prije sam morao raditi i dodatni posao dok nije došlo do tog stadija da mogu samo raditi i živjeti od tog.

Pa ono, većinom su to bile svirke s ovako nekim lokalnim bendovima i po lokalnim klubovima, kafićima i slično.

Ovisi kako koje godine, a ono 60-ak i tak. Nisam nikada imao 100 svirki.

Pa iskreno, volim oboje. U Hrvatskoj mi je super zato jer publika je pristupačnija i ono dosta ljudi poznam pa susrećem drage ljude, drage kolege i slično. S druge strane vani mi je isto super jer ono svaka svirka je kao neki maturalac. Idemo negdje, vidimo nova mjesta, zabavljamo s i super mi je stvarno. U Južnoj Americi, Paragvaju, Argentini i Brazilu i to sada nedavno. Imali smo pripreme za arenu tjedan dana. Znači početak tjedna, ponedjeljak, utorak i srijeda probe ono cijeli dan. Pa je bilo četvrtak smo čekali da postave svu komplet produkciju i opremu u arenu i onda smo imali u areni probu od 11 navečer do četiri ujutro.

Dakle, pripreme su bile ogromne za taj koncert i baš smo se ono potrudili. Mislim nije bilo samo ono sviranje, bio je tu light, cijela video produkcija sve je moralo biti usklađeno s nama. Zato i jesu bile tolike probe.

Pa ono kada dođe svirka energija je na istome. Znači svi su ono u super moodu, svi su hypeani jer publika te digne i ono naravno da su svi dobro raspoloženi i sve to.

Ja kada sjednem za bubanj meni sve nestane. Ne znam jesi vidjela one videe na TikToku kada dođeš doma sjedneš za kauč i sve utihne, e tako je meni kada sjednem za bubanj. Uloga bubnjara u bendu je važna isto toliko koliko je važna i uloga svih članova. Mislim to je bar moje mišljenje, a uloga bubnjara posebno je važna zbog tog jer ono bubanj je korijen pjesme, korijen svega.

Ja sam svirao bubnjeve i pjevao u isto vrijeme i svejedno sam bio iza. Bilo bi fora i kul da je bubnjar naprijed, a svi ostali iza. Pa ja se ne osjećam tako. Meni je super da sam iza malo. Bio sam i pjevač u bendu pa mi je to bilo ono. Puno draže mi je ovo tak da ono. Ne osjećam se manje vrijednim ili slično zato što svaka pjesma krene s bubnjevima.

Naravno da stil ovisi o pjesmi i o žanru o kojem se radi jer ne može se svirati Podravino moja mila i neka pjesma Metalike istim stilom. Prilagodim se žanru, nije da sviram svaki žanr isto. Sviram u dva potpuno različita benda i moram si prilagoditi svirku za jedan i svirku za drugi. Mislim da bi bubnjari trebali biti najplaćeniji. Ja sviram u dva benda gdje su frontmeni glavni izvođači tako da svi ostali su jednako plaćeni, a frontmani su frontmani.

Svirka na svadbi to je ono sviranje osam sati. Svirka u dvoranama to je tipa sat i pol – dva sata kako tko ima svoj program.

Meni je ono tipa svirka na svadbi ono. Dok netko svira na svadbi oni su svi u boljoj formi, nego ja. Ja odem, meni put traje osam sati da bi ja odsvirao sat vremena. Ponovno se vratio doma osam sati kad je on za to vrijeme svirao osam sati i vježbao uz svoj bend.

Najveća inspiracija su mi i dan danas stric i bratić, a tu su naravno i svi poznati influnes bubnjari. Jedan od razloga zašto sam počeo svirati je Mike Portnoy iz Dream Theatera.

U prvi bend sam upao jer je frend strgao ruku i ja sam ušao kao zamjena i ostao sam u tom bendu nekih godinu dana, dvije godine. To je bilo kada sam imao nekih 14 godina i tada sam svirao neke motorijade, razne klubove i kafiće gdje nije bilo ono baš previše ljudi, ali je bilo jako zabavno. Pa sada u zadnje vrijeme ono nedovoljno, 2-3 sata max. To je ono kaj uspijem ulovit jer previše je putovanja, previše je ono... moram ić svugdje, živim sati pol od Zagreba. Mislim to je blizu, ali svaki put moram doći tu pa sat vremena, dva da se ja priprelim stavim bubanj u auto.

Kako sam stariji to vidim da su svi bolji od mene i ja samo vježbam, vježbam i vježbam.

Pri stvaranju nove glazbe s članovima benda surađujem isključivo online.

Većinom netko da svoju ideju, neke svoje demo snimke i onda iz tog razrađujemo.

Imam potpunu slobodnu. Svi dajemo sebe u pjesme, tako da ono i kad je neš striktno i da se paše onda ne mijenjamo niš. Pa ono zna biti naporno kad ono drugi te čekaju, svi su gotovi ti još nisi i slične stvari. Ja obožavam postavljat bubnjeve. To mi je najdraže, kada ja sam postavim bubanj i kad znam da je sve na mjestu i kad znam da je svaki šaraf zategnut.

Svi smo zajedno i nejde se nikud dok god se to ne završi kaj se treba završit.

Trenutno s Dinom mi ne treba koncentracija. Znam sve pjesme. Probudi me usred noći znat ću odsvirati bilo koji dio, koja god sekunda. Pa ono treba biti u kondiciji. Da se sve to izdrži ne moguće je da nisi u kondiciji. Pogotovo u metal mjuzi. Pa evo u Južnoj Americi smo dobili, to je baš bilo ono memorable, dobili smo zastavu jednog ne znam je l' on poznat ili što.

Uglavnom, zastavu...nas četiri smo na zastavi i onako kao iz crtića neki likovi, a lik koji je radio zastavu je radio svim živim metal i rock bendovima i svi živi su se slikali s njim i s tom zastavom

ono. Kada sam ja kao mali vidio sliku svog najdražeg benda s tom zastavom i ono 20 godina kasnije taj lik isti nama napravi zastavu.

Antonio Toplak

007 00:39-01:04: „s Borisom Novkovićem, Lidijom Bačić, s Bebekom, Dino Petrić, Marko Kutlić, jednom Matija Cvek. Za Matiju Cveka radiš kao ton majstor? Za Matiju Cveka radim kao ton majstor za Ninu Badrić po novom, za Marka Kutlića sam radio“

007 01:50-02:00 Kako se zabavljaš kad ne sviraš? „Meni je sviranje zabava. NE znam, ništa drugo ne radim u životu osim što sviram, nemam neku drugu zabavu u životu“

007 02:10 „Imamo sreće da nam je posao zabavan.“

007 02:17-02:30 „Imam vremena za privatni život koliko hoću, koliko želim, a ne želim uglavnom. (smijeh) Draže mi je ić po svirkama. Mislim ne da ne volim biti kod kuće, nego me ovo ispunjava“

007 02:38- 02:51, „Cura mi je glazbenica pa je sve nekako povezano, poslovno privatno. Zanimljivo je, nekad nije dobro, nekad je dobro. Uglavnom je dobro“

007 03:05-03:30 Koliko truda je potrebno uložiti u ovu vrstu posla „Ja mislim ne puno. Mislim, ako oš bit nešto, bomba, treba puno truda. Ja nisam puno truda uložio uopće. JA nikad nisam ništa vježbao u životu. Imao sam sreće da sam, eto, rođen talentiran i da sam se našao u pravo vrijeme na pravom mjestu, ali nisam ništa vježbao, vježba nula bodova. Najljepiji čovjek na svijetu sam ja.“

007 03:50-4:36 „Ovaj posao se isplati, ovisno s kim surađuješ, a nekad i ne ovisi. Zavisi kak ti grah padne, koliko truda moraš uložiti u to, meni je dobro. ZA vrijeme korone je bilo očajno, užas, noćna mora, drago mi je da sam to zaboravio, ali da nije bilo korone, ne znam jel bi danas bio tonac, tako da uvijek kažem tu pozadinu strane jer sam sjedio doma i učio miksats, doć do nečega što sam čuo u glavi tak da mi je u jednu ruku dobro došlo, u drugu nije. Ostalo je repova financijskih, svega i svačega...“

007 04:30-05:17 Koliko svirki godišnje „Uooo, kad sam aktivno sviro, pa ja mislim da je bilo preko 150 svirki. Tipa kad sam svirao s Dinom Petrićem, svirali smo 4-5 dana tjedno. Nakon dve godine sam bio krepan i onda sam otišao u tonce malo da se odmorim. Jednako volim svirat i miksats, sad da me pitaš šta mi je draže, nemam pojma, iskreno. Malo sviram, malo miksam, kao ne sviram, al podvuće se svaki tjedan bar jedna svirka...“

007 05:38-06:10 „Pa ne znam gdje mi je draže nastupati, u Hrvatskoj ili u inozemstvu. U inozemstvu je nekak veća euforija, valjda su ljudi željni toga. U Hrvatskoj mi je nekako ono već, ne doživljavam uopće tu kad idem na svirke. Balkan je ajde zanimljiv. Kao aj putuješ, vidiš nešto, al na kraju dana, sve je to isto. Sad mi je najdraže kad su svirke u Zagrebu, kad ne moram nigdje putovati. DA mogu birat, Zagreb, neki park – Jarun, Bundek...“

007 06:16-06:20 „ZA prosječan nastup se ne pripremam. Idem!“ (kao tonac)

007 06:50: 07:00 „Ko bubnjar se pripremam da dođem tu, ko fol skidam pjesme. Uvijek sam bio užasan u skidanju pjesama. Razlika nastupa u dvoranama i kafićima... 07:13-07:48 „Razlika između sviranja u caffee baru i u areni je ta da u caffee bar dođem i sviram, nemam pojma što ću svirati. Pogotovo kad smo s Dinom svirali, to je bilo iznenađenje svaku večer. Znalo se desit da sviram prvi set cijeli, a da ne znam ni jednu pjesmu, ali sviraš. A Arenu nisam nikad svirao, svirao sam Lisinski, mrzim dvorane jer ima puno proba, puno posla i sve se mora po P.S.-u radit. Ne volim to, ja volim ove bezbrižne svirke, sviram šta znam“

007 07:50-08:11 ENERGIJA „Meni je bitnija energija, nego dobra lova i ne znam ja šta. Uvijek ću prije izabrat dobru ekipu, a manje love, nego neke idiote u puno novaca. Ono, dobra ekipa je jedan od glavnih uvjeta za rad s bendom, da su svi normalni ljudi.“

007 uloga bubnjara u bendu 08:23-8:43 „Mislim da bubnjar, pola benda je bubnjar. Dobar bubnjar i loš bend mogu biti dobar bend, ali dobar bend i loš bubnjar mislim da su loš bend. Ne znam, bubnjar nosi dosta te energije, šusa“

007 9:21-9:42 „Generalno mislim da općenito muzičari nisu dovoljno plaćeni po svirci, pa tako i bubnjari, al dobro, mislim, šta je tu je, živimo od svog hobija, pa nećemo sad, znaš, ne idemo od 8 do 4 svaki dan na posao, tak da, u jednu ruku je lijepo, ali da bi moglo biti više, moglo bi. Ono, isti su honorari prije 20 godina i danas“

007 – Jel bi svi članovi benda trebali bit jednako plaćeni + hijerarhija u bendu 09:53-10:47 „Pa ja ne znam jel imaju svi članovi benda iste honorare po svirci, to ovisi od benda do benda. Neki bendovi imaju kao voditelja benda koji ima više love i koji dogovara sve te neke tehnikaliije, ja sam ko za vraga šef benda samo zato što volim imat sve pod kontrolom. Nisam nikad tražio više love, nego samo da ja mogu mirno spavat, draže mi je tak ić. Ali, tipa, ne znam, pogotovo u svadba bendovima, mislim da imaju malo više tu hijerarhiju, možda tko šta kako. Jedino možda se, znaš, ono, a ima. Mislim da bendovi imaju stvari, tko ima više love. Mislim da to dosta zavisi od staža, s kim si sviro. Tvoj neki CV muzičarski... Sumnjam da ja i Dado Marinković zarađujemo isto, mislim, ne zarađujemo sigurno isto...“

007 11:00-11:47 „Ja sam počeo svirati bubnjeve ako se ne varam, kad sam imao 3, 4 godine. Sjećam se, počeo sam svirat bubnjeve na stolu od kompjutera. To je bilo '99.-2000. Imali smo na kompu jednu, jedinu pjesmu, Toto Africa. Meni je to klinjo od tri godine, bilo mi je fascinantno, između versa i refrena ima neki (lupa rukama o noge), čuveni neki bubnjarski brejk. Meni je to bilo 'uu kak dobro', baš ono i onda sam krenuo ja kao nabijati u to, i onda vadi lonce, vadi poklopce i ja kao nešto bubnjam. I onda se sjećam... - drugi dio je na 008.

008 00:00-00:26 Tonijevi počeci „Već sam ja kao krenuo ozbiljno imitirati bubnjeve 2002. To je toliko uzbuđenje bilo kad je bio Thompsonov koncert na TV-u s Poljuda, 2002. Ja sam ono bio, znaš, Snimalo se na kazetu, ja svirao i onda su starci skužili, mali je lud, znaš ono, očito hoće to i onda su mi počeli kupovati one dječje bubnjeve. I onda sam dobio već u prvom osnovne, prvi ili drugi osnovne, onda sam dobio pravi set bubnjeva. To je ono, svaka čast mami i tati što su to durali...“

008 -II- 00:45-1:55 „Moj prvi pravi bend je bio u Kostajnici, ali bosanskoj Kostajnici. KOB, to je hard rock, neki bend Metal bio i taman da iz tog sam otišao skroz u drugu krajnost. Svirati svadbe u Slavoniji. Friz mozga totalni, znaš ono... I onda je tu krenulo sve iz Slavonije sam upozno neku ekipu tu, muzičara zagrebačkih. Pa smo počeli, pa smo napravili neki svoj bend, kao neki event bend, ono fensijana neka. I onda smo počeli svirati Novkovićem, Al Ubij me, ne mogu se sjetiti koja je tu sad bila poveznica s njim. Ivan je ovaj klavijaturist svirao s Borisom, on se nešto izmiješalo, pa nas je nakon godinu dana čula Bačićka, tj. od Bačićke menadžer pa me zvao da sviramo s Bačkom, to je bilo kao dobra lova baš da financiramo svoje pjesme jer smo cijeli ovaj bend tj članove benda, to je uglavnom bilo financijski. Kao da znaš, idemo malo zaraditi. I onda tu kad uđeš jednom na estradu, onda dalje sve ide svojim putem.“

008 02:03-02:23 „Pa sve što smo zarađivali na tim svirkama manje više smo ulagali u svoju mjuzu. Nešto smo ono, od dijela smo živjeli, išli na more i izlazili, kupovali opremu, ali da veliki dio je bio išao u ovu pozadinsku muziku.“

008 02:28 –02:48 „Imam bend svoj, Disco Lizard, koji je to žanr, pojma nemam, mislim da je svaka pjesma drugi žanr i to je u svakoj pjesmi neki miks žanrova, čudni, ali zanimljivo, čut ćete, izaći će valjda uskoro“

008 02:54-03:55 Koliko dnevno vježba „Ne posvećujem vrijeme na vježbanje bubnjeva nikad, ali nikad fakat ono kad mi se nekad baš jako nabija. Kad sam ono, nemoguć sam sebi dođem tu, al ne vježbam, ono. Pustim si, sviram tu. Ono ne nikad, uvijek mi je falio taj ono tač da idem vježbat. Kao ono, sad ću ja bit najbolji, da odem vježbat. Pere me kad legnem u krevet navečer.

Sad kažem, od sutra ću vježbati svaki dan u studiju par sati, vježbat ću. Kad odem kod Dade svaki put bude motiviran dok ne dođem tu, onda mi se više ništa ne da. Sjednem gore na kavu i slušam muzika. Ja mislim da sam ja postao tonac jer sam previše lijen za bubnjanje, majke mi, znači ne da mi se vježbat, a ovdje mi dobro ide, pa kao radije, ovdje ne moram vježbam. Iako ovdje, recimo ne vježbam, ali masu gledam ovih edukacijskih videa, to ono, lud sam, ja ono sjedim na wc-u i gledam po dva sata kak se miksa i to“

008 04:09-05:30 – Što najviše voli svirat „Što se tiče sviranja, nemam omiljeni žanr nikakav. Zavisi u kojem sam moodu, ak sam umoran onda mi se sviraju Pink Floyd. Ako sam dobro raspoložen, onda samo istok. Ja volim kad odem svirati negdje kad sviramo sve ono od Silvane do Nirvane, što se kaže, fakat. Zimus smo imali neki koncert s Kutlićem, mislim da je to bilo u Ogulinu, bilo sve dječurlija. Svirali smo ono kad si sretan i tak te gluposti. Bilo je kul dobro. Dobra energija. U stvari najbitnije da dobri muzičari, ja mogu svirat ono, kolo slavonsko i bit će mi dobro.“

008 05:31-06:24 Kako rade na pjesmama, koliko je uključen „Radimo tako da uglavnom pjevač, frontmen dođe s nekom idejom. Nisam ja nekada bio uključen u to prekreativno, ja sam uvijek sjedio sa strane i dobacivao. Vjerujem da ću s novim novim pjesmama tu bit puno više uključeni jer ćemo jer će biti puno više bendovske. Ove do sad su bile malo dosta elektronike Koje je dosad bilo jako malo. Dosta elektronike svega, pa nisam bio toliko toliko uključen. Ova što je bila bendovska, nisam bio u formi da to snimim. Bio sam ono, bila mi je prespora pjesma da je odsviram i onda smo dali, ranije navedenom, Dadi, da to snimi. Koliko ću puta ga spomenuti u svojim izjavama previše se družimo.“

008 06:38-07:03 „Ja mislim da imam napucanu neku tehniku, da bih bio tehnički ograničen, da bi onda brijo na neke tehnikalije. Ovo mi je bolje. Više izlazi neka muzika iz mene, nešto što tijelo u tom trenutku izbaci. Fakat, ja većinu stvari koje odsviram, ja nemam pojma šta sam odsvirao. Mene ak pitaju šta sam ja to odsvirao ja nemam pojma (smijeh) Slušaj, moram i ja poslušat isto kao i ti“

Kaže Toni koji tvrdi da je on čista improvizacija! Čak i za album koji priprema sa svojim bendom, kaže da će bubanj vjerojatno snimiti po osjećaju. .

008 07:10-07:20 „Sve moje učenje sviranja, bilo da slušam neki koncert, ja sviram uz te koncerte, onda ja nešto svoje izmišljam“

PRIPREMA PRIJE KONCERTA

008 07:45-08:23 Bubnjar uvijek prvi radi tonsku probu, ima najviše toga za složiti. Isto je jedan od razloga zašto nisam više bubnjar zbog te opreme. Više ne znam natovariti u auto. Mrzim to. Mrzio sam taj instrument samo zbog tog slaganja, užas, 160 stvari, i ovako sam po prirodi zaboravljiv i uvijek sam nešto zaboravio. Stalak, pedalu, tepih – uvijek nešto moraš zaboravit, uvijek se tebe čeka da ti to kao prvi složivš i onda sam ja uvijek nosio neki ono lajt varijante bubnjara, tom, floor, dve činele samo da to što brže“

008 08:30-09:00 „Kad završi nastup, svi odu na piće, a mi ostanemo spremati svoj divni instrument. I onda vjerojatno dok mi to sve spremimo, oni su već spremni za hotel.

3a prije nastupa?? . Mi bubnjari smo baš jadni po tom pitanju. Prije nastupa isto ono brate mili dok piju kavu. Mi svi slažemo te bubnjeve natežemo smo se s hrpom opreme. Imamo najteže torbe. Užas užas. Mrzim taj instrument. Koliko ga volim, toliko ga mrzim.“

Kako održava energiju tijekom nastupa

008 09:10- 09:40 „Nekad mi je to neki adrenalin u žaru borbe. Ja sam nemam ono energije prošetat jedan kilometar da me koljeno ne boli i ovo. Ali kad sjednem za bubanj, onda neka to izlazi iz mene. Ta energija, baš. Nekad sam sebe iznenadim, ali ja mislim da su meni mišići jednostavno naviknuti na svirku. To je ono automatizam pomiješan s adrenalinom. Al sad kak sam ostario onda bude idući dan mi bude malo, znaš, leđa, ruke, listovi... Ostario sam.“

Iako to druge raduje, Toni ističe da mrzi putovanje i da je to zapravo najgore od svega. Putuje se i kombijem i avionom. A neke avionske linije, kaže Toni, toliko su nepovezane da u putu izgube cijeli dan.

008 09:58-10:32 „ Najgore od svega na svirci je put na svirku. Ja sam Borisa u jednom trenutku pitao, Reko jel možemo mi svirati negdje unutar 800 km bliže. S Borisom sve svirke Crna Gora, Makedonija. To je ono užas i kad putuješ avionom i to je naporno“

008 11:04-11:32 „Od svih instrumentalista ja mislim da se bubnjar najviše troši. Mislim realno, ruke, noge, mlataraš. Mislim. Sumnjam da je sviranje klavira napornije od sviranja bubnja, mislim možda je nekom, ali ja mislim da je sviranje bubnjeva daleko najteže mislim. Realno, mlatiš rukama i nogama i onda još nosiš svu tu opremu, ali moraš ostaviti malo energije. Za kraj uvijek moraš razmišljati da to sve treba pospremiti poslije.“

008 11:37-11:43 „Ak gitara stane, možda netko neće ni primijetiti, ali ak bubanj stane, mislim da će svi čut.“

Toni kaže da mu nikada ništa nije doletjelo na binu, ali nezaboravnih trenutaka svakako ima. Budući da radi i kao ton majstor, ispričao nam je što mu se dogodilo prošlo ljeto.

009 00:43-01:27 „Išao sam na svirku, onak u zadnji čas, i putovao sam, bio sam sa Cvekom u Vodicama i dok sam putovao nazad za Zagreb, pitao me netko drugi, neću sad reć tko, hoću ić s njim jel ga mogu ić miksati u Kaštel. Ja onak, šta me nisi nazvao ranije, brate mili. Ja sad idem za Zagreb i onda sam došao u Zagreb, otišao u Arenu kupiti si neke odjeće, nisam imao druge odjeće jer sam bio jedan dan dolje i pićim nazad za Kaštel. Došao sam dolje i taj lokalni tonac mi nije dao da radim, to mi je bilo zanimljivo. Nisam mogao vjerovati da sam ja sad izgubio cijeli dan, takav mrtav-umoran vožnje u kombiju, da mi netko kaže ne smiješ raditi. Ja sam sjedio tamo bijesan i gledao kak oni imaju tonsku probu...“

POLOŽAJ BUBNJARA 009 01:53-02:02 „Ja mislim da nema razlike između članova benda. Bar ovi ljudi s kojim ja radim, to je dosta onak sve – jednako, svi smo muzičari.

KAKAV JE OSJEĆAJ BIT IZA SVIH NA POZORNICI

009 02:25 –02:46 „Meni je super biti u pozadini. Ja volim kad sviram bubnjeve, čak volim biti negdje u kutu, ja se maknem. A šta ću ja s bubnjem naprijed, brate mili, ovi što hodaju nek idu naprijed. Mi smo uvijek iza na nekom podestu i nama je lijepo, barem meni. Nemam potrebu biti tamo negdje naprijed, dapače, evo, kažem, ako mogu, biti ću negdje u kutu, tamo mi je najljepše.“

INTERAKCIJA S PUBLIKOM, UKLJUČENOST U KONCERT

009 03:00 – 03:46 „Mislim da mi bubnjari i muzičari ljudima baš nisu nešto ekstra zanimljivi, da su oni tu radi te zvijezde s kojom smo mi došli svirati. A mi smo tu jer moramo. Mislim, tužno je što većina ljudi ne kuži uopće šta se šta mi radimo, koliko je to posla, koliko to novaca? Ono, na kraju dana mi smo njemu nebitni. Zato kažem, dobra ekipa, bitna je dobra ekipa, daje tebi lijepo dok to radiš, ali nemam neki kontakt s ljudima. Zna se da je netko iz publike da te handri, maše, nekom si vjerojatno zanimljiv, ali ono mislim da bi, Ne zna što bi morao raditi da netko te skuži sad da gledaju, vidi bubnjara kako... Misli da moraš biti baš ubojica za instrumentom da netko kaže 'jao, vidi kako je dobar'“

009 05:00-05:35 „Ima ljudi koji kupe neki instrument, pa imaju to godinama ja sam, kažem, očito ne volim vježbat pa mi je fokus na 800 drugih stvari, onda sam ja bio imao potrebu ne znam zašto, ustvari, ne, meni se brzo dosadi da ja imam potrebu mijenjati svaki tjedan. Svaki put kada vidim nešto zanimljivo, ja bih to odmah mijenjao. Ali to je dobro jer sam upoznao

masu ljudi. Gdje god dođem, ja znam nekoga jer sam neš mijenjo s tim nekim. Nekad svi di god dođu 'kak znaš tog'“

SUSRETI BUBNJARA 06:47-06:52 „Što se tiče tih susreta muzičara, mislim da su bubnjari trenutno najjači i da će biti još jači.“ 07:23-07:44 „Uglavnom da već četvrti sinkro party svake godine osjetno sve veće i veće.“

Hrvoje Horvat

00:12.01:13 „Ono što ja često volim reći ono prateći glazbu u skoro 40 godina da su bubnjari bas gitarista zapravo jedan od najvažnijih dijelova benda. Nešto često masovna publika opće niti ne primjećuje jer, naime, gitarist malo svira pa dio ne. Mislim, naravno, svi su jako važni, ali bubnjar je onaj koji svira cijelo vrijeme bubnjare. Recimo ono poput dirigenta u orkestru. Ako bubnjar nije dobar, ništa neće biti dobro. Gitarista možeš ono nekako sakriti, ali bubanj je jedan od ključnih instrumenata i to je ovaj potpuno jasno. Recimo, zgodno se može vidjeti sad kad je prije nekoliko godina umro Charlie Watts iz Rolling Stonesa kojeg je zamijenio Steve Jordan koji je fenomenalan bubnjar. Ja sam gledao uživo, naravno, Stonese sa Charlijem Wattsom prije dvije godine u Beču na Prateru sa Steveom Jordanom. On svira izvrsno, ali to nije to. Izgubio je onaj groove onaj tač, onaj onaj jedan prozračni feeling koji je imao Charlie Watts. Bubnjari su, znači presudno važni potplaćeni, užasno užasno bitni dijelovi bendova koje najčešće masovna publika uopće ne zna koliko su važni.“

Koje karakteristike čine jednog bubnjara izvanrednim ili jedinstvenim?

01:21:03:35 „Bubnjar prije svega treba biti dio benda. Imaš bubnjara koji jako dobro sviraju solaže i sve, ali ako ne zna svirati u bendu s bendom, onda je to problem u bendu. Naravno. Mislim da se to dosta ovaj moglo osjetiti na prelazu iz sedamdesetih osamdesete godine kada se promijenio stil sviranja bubnjeva. dolaskom novog vala, ska muzike i ostalog imali smo, recimo, prije toga ono bubnjare poput Johna Bonhama iz LED Zeppelina ili Ginger Beckera koji su bili teškaši koji su svirali tvrdo. I onda je došao Stuart Copeland, u Police koji je svirao prozračno, mekano i sasvim drugačije. Kod nas je, recimo, njemu pandan bio Boris Leiner, jedan od najboljih bubnjara svih vremena kod nas koji je počeo ono 78.-9.ne u Azri i ti kada si njega gledao na koncertu i slušao na pločama, imao si dojam da čovjek ima četiri ruke. On je bio jedan od tih, recimo, Đidi JanKelić koji je došao u Bijelo dugme '79. Godine. Upravo sad ponovo svira zajedno s bijelim dugmetom na onom na ovim koncertima povodom 50 godina Bijelog dugmeta Đidi Jankelić u Bijelo dugmetu spram Ipeta Ivandića, koji je bio onako težak bubnjar, tvrd, onako težak donio sasvim drugačiji, baš takav, jedan prozračni zvuk. I zbog toga

i Bitanga i princeza kao jedan od najboljih domaćih albuma svih vremena bila drugačija i po zvuku i po postavci i po svemu onome kako je bend to odsvirao.

Ne tako davno danas. Recimo kad bi, kad bi pričali o nekom takvom tipu bubnjara, onda bi, recimo, mogli reći da je možda kod nas najzanimljiviji. Janko Novoselić. Ili recimo, Mirsada Lipi koji su dva fenomenalna bubnjara Janko Novoselić i svirajući i u CHUI I JAZZ orkestru HRT a ima svoj bend Kozmodrom. On je ne samo bubnjar, nego i kompozitor, skladatelj i producent. I upravo ta njegova vizija cijele glazbe bendova s kojima svira je ono bitno, on nije samo bubnjar, mada je fenomenalan bubnjar i recimo spomenuti Mirsad, dok s druge strane imamo, recimo, ne znam. Dado Marinković iz Parnog valjka koji je tip bubnjara koji može svirati na stadionima i koji puni zvuk. Kao što nekada recimo radio Dražen Scholz, koji je osamdesetih godina bio jedan od najboljih bubnjara, to znači. Postoje različiti stilovi, različite tehnike, različiti pristupi, ali i bubnjar. Ono što je osnovno da kad svira u bendu, da mora biti s tim bendom, s time da naravno, u jazzu ili u nekim drugačijim stilovima spram rock glazbe, to puno slobodnije i imaju puno više prostora. Dok u rock bendu bubnjar mora biti čvrst, točan i zapravo voditi bend.“

03:53- „Mislim da se unazad dvadesetak, tridesetak godina u svirci uživo i u snimanju ploče promijenilo to što je jako puno elektronike ušlo u cijelu priču. Manje više, svi bendovi veliki sviraju na click track, znači na slušalice s pozadinskim snimljenim stvarima i tu su se zapravo pronašli neki bubnjari koji mogu funkcionirati u oba ta sustava, tako da mislim da su zapravo danas bez obzira što ima enormno puno odličnih bubnjara i u svijetu i kod nas, mislim da su možda ovi koji su zapravo bliži toj nekoj modernijoj svirci uz pratnju elektronike i svega. Osim toga, mnogi bubnjari su koristili ritam mašine baš zbog toga da da pokažu da mogu biti inventivni i na drugačiji način kolažirajući u tonskom studiju, znači ne moraju samo oni svirati. Mogu i programirati da upravo taj neki tehnološki razvoj u prvi plan izbacuju neki bubnjari koji imaju veze i s jednim i s drugim, ali naravno i dalje treba znat svirat.“

TREBAJU LI SVI BIT JEDNAKO PLAĆENI

04:47 –05:58 „Ako govorimo o koncertima, naravno da bi bilo poželjno da svi, pa i članovi benda dobiju ako ne zadovoljavajuću barem dobru dobru otpremninu s koncerta, ne, što često nije slučaj, nego obično imate situaciju da imate dva frontmena, gitarist koji piše pjesme i pjevač koji bez ovih odostraga u bendu ne bi ni postojali, ali ovi nažalost dobivaju puno manje od njih. Ima nekih svijetlih primjera i kod nas. Da sad ne spominjem imena u kojima se honorar za bendove na koncertima dijeli na jednake dijelove. I to je zapravo ispravna stvar, jer zapravo

autor pjesama će se uvijek naplatiti iz vrćenja pjesama emitiranja pjesama na televizijama na radijima, dok bubnjari i drugim instrumentalistima zapravo ostaje samo svirka, tj. gaže i zbog toga bi bilo puno bolje da takozvane samozvane zvijezde kod nas, to jest ovi ljudi koje publika široko poznaje više honoriraju benda. Čak sam pisao nekoliko tekstova o tome jedan je bio otprilike naslov bio kao 'nisu zvijezde ovi koji znadete, nego ovi koji za njih sviraju', jer bez njih to sve skupa ne bi. Ne bi postojalo. Međutim, tržište je takvo ne. Često se dogodi da su glazbenici potplaćeni, što, naravno, nikako nije dobro.

ULOGA BUBNJARA U BENDU

06:05-06:33 „Bubnjar mora cijelo vrijeme biti u svirci mora biti cijelo vrijeme prisutan na koncertu mora, mora biti metronom koji će ono furat bend koji će gurati bend. Imaš bubnjari koji sviraju iza benda, ispred benda. To se zove ono na što neki neki vuku bend, neki puste bend pa sviraju iza, ali ovaj bubnjar je izuzetno važan i to se osjeti, pogotovo u live svirkama i na koncertima. Bubnjar mora biti bubnjar jedan od ključnih članova bendova.“

06:52-07:06 „Ljudi koji nisu ne znam ono novinari i glazbeni kritičari zapravo ne znaju za bubnjare i nije im to bitno. Ali ono, uvijek se sjeti na koncertu kad plešeš kad plješćeš, bubnjar je taj koji te na to navodi.“

07:15-08:08 „Najčešće ih ne primjećuju jer su oni sakriveni iza te baterije bubnjeva. Ali, naravno, ima bubnjara koji su sami po sebi postali solističke zvijezde u povijesti rocka od 50-ih godina od jazz, pa nadalje. Samo, to je druga priča. Svijet je puno širi, nego mi. Kod nas baš nema bubnjara koji mogu imati svoje bendovi u kojima je bubnjar glavni na bini, manje više jako puno jazz koncerata gledamo u Hrvatskoj na ovim festivalima unazad Dvadeset trideset godina dolaze bubnjari koji su zvijezde i koji su vođe bendova, a kod nas to nažalost, nije slučaj, osim evo, recimo, Janka Novoselića i još nekih bubnjara koji imaju svoje postave. Ali, naravno, bubnjar mora svirati na jako puno strana Da bi se isplatio, njegova oprema je skuplja, On jedini mora nositi sve sa sobom. Mislim, to je strašno menadžer, gitarist uzme gitaru, pjevač uzme mikrofona, bubnjar. Ono mora misliti o tome koje će bubnjeve nositi. Tako da oni, to su ionako jedini heroji.“

Andela Tadić

Kako vidite ulogu bubnjara u društvenom kontekstu unutar glazbenih grupa?

Pa bubnjari su uvijek nekako, ajmo reć, najglasniji u koliko ja to gledam u glazbenim društvima jer su zabavljači i ljudi, ljudi ih toliko ne primjećuju u bendovima jer su onako pozadi. Pogotovo ako imaju one kao zidove, da lakše čuju.

Uloga bubnjara je pretežito ajmo reć zabavljačka, jer kad ljudi traže kad kažu ajmo jače nešto uvijek misle na bubnjara, iako ne znaju ni sami da misle na bubnjara jer bubnjar, ajmo reći, sekundarno, doprinese najviše atmosferi. Jer, frontmen je uvijek tu i on je najbliže publici i kontakt očima i sve to, dok bubnjari i pozadinski dijelovi benda nisu toliko, ali ajmo reć da su bubnjari tu po meni najviše kao sekundarni zabavljači. Jer bubnjar je opet, ajmo reć da se najviše čuju pozadinski, nema melodije, ali to je to nekako za atmosferu. Mislim da su jako bitni.

Kako oni pridonose identitetu i imidžu benda?

Da, bilo je dosta popularnih bubnjara. I jedan od njih je Ringo Starr. I od njega je, ajmo reći, krenula ta popularizacija. Koliko ja znam koliko se sjećam koliko sam uopće to pratila. I onda su ljudi krenuli primjećivati te ljude da su oni iza. Mada i dan danas ima i dalje stereotipa. Ljudi ih uopće ne primjećuju, jer ono tamo sa strane, ali ili misle kao oni su samo zabavljači.

Znači, bilo je, ajmo reć, više poznatih bubnjara u svijetu ispočetka. Koliko ja znam, bilo je dosta popularnih bubnjara u svijetu? Jedan od njih je bio Ringo Starr, jedan od poznatijih. I od njega je nekako krenula ta popularizacija bubnjeva i većinom su bubnjari vezani, ajmo reći, za rock. Tako da ljudi nisu toliko upoznati s njima i uvijek su, ajmo reći u pozadini. Ali su velik dio benda i imidža benda jer moraš imati dobrog bubnjara jer bubnjari poprave atmosferu, kad je to najbitnije i ono upotpune zvuk benda povežu ga.

Kako se percepcija bubnjara možda mijenjala kroz povijest glazbe?

Bubanj je prvi instrument jer ljudi su dosta u kulturi vezani uz to i prosvjedi. Nema prosvjeda bez bubnjara i to su bili i šamanski obredi prije. Sve je to bilo vezano uz bubnjeve. Bubnjari su tu od početka, mada su u počecima, mislim da to ljudi nisu obraćali pažnju i onda od popularizacije i rocka. I svega tog su krenuli malo više ono kao kad su i frontmani davali više prostora bubnjarima ono ajmo sad da se iskažu. Mislim da su ljudi više počeli primjećivati bubnjare. I tako su i bili bas gitaristi. Ono kad im daju solo točku, a kao vidi to je. A kad se ne spomene kad nemaju svoj solo dio, mislim da ne mogu doći do izražaja jer je to bend i onda svi su kompozitni. Svi djeluju zajedno. Jedino je taj frontmen izdvojen. Evo ja prva, ne znam kad

me netko pita kako se zove bubnjar Petra Graše. Ja blage veze nemam. Nemam pojma ni kako izgleda. A znan za Petra Grašu. A ovi poznati. Stvarno ne znam.

Zašto ljudi najviše doživljavaju npr. pjevačicu?

Baš zbog toga što pjevači imaju i taj direktni kontakt s publikom mogu i razgovarati. Imaju mikrofone da pričaju u međuvremenu. Drugi sastav benda oni nemaju. Ne mogu uopće komunicirati, To je okej, jer oni su samo za glazbu. A dok je frontmen taj koji zabavlja direktno publiku razgovara s njima indirektno, može i tako. Pjevači su ono, ajmo reć najbitniji jer ljudi doživljavaju ono što se pjeva. A ono je iza njega, a koga briga.

Zato je tu pjevač i frontmen je tu s razlogom jer on ima te sposobnosti. Ajmo reći da možda bubnjari ili gitarist klavijaturist nema sposobnosti govora na pozornici, tako da je, mislim, to sve u redu. Svatko ima svoju ulogu u bendu i to je sasvim OK.

Postoje li neki stereotipi ili predrasude za bubnjare?

U to sam sam se čak raspitivala malo kod prijatelja jer mi je to bilo dosta zanimljivo. Pa znaju reći da bubnjari nisu glazbenici jer je to samo udaranje kao da ne moraju znati note ne moraju znati ništa, pa ono uopće ih ne smatraju glazbenicima. Pa to je, ajmo reći, najbitniji stereotip koje ljudi predaju bubnjarima.

Jeste li primijetili da su bubnjari najčešće vrlo malo zastupljeni na fotografijama benda?

Čak nisam to primjećivala jer ja prva koja i to sada proučavam malo ne idem za tim ko je na slici benda osim pjevača. Ja njega prvog vidimo i njegovo lica nam je poznato, a drugi ono kao otomptom. Pa ja prva sad, koja tu nešto govorim. Kažem da uopće to ne primijetim jer ne primijetim ni klavijaturista ni gitarista, a kamoli bubnjara, pa bi se reklo onda da vjerojatno možda i nisu. Mi to ljudi obični laici stvarno ne gledamo. Iako ja sam u glazbi ne gledam. A onda sad s te pozicije kako tek onda ljudi koji nisu u glazbi, Mislim da je to uopće nije bitno, osim ako se neki bubnjar stvarno ono proslavi i postane populariziran.

Postoji li hijerarhija u bendu onda kao hijerarhija odnosa?

Da, Pa ja bih rekla da opet zavisi od benda do benda zavisi od frontmena koliko je ajmo reći ta osoba popularizirana. Kad gledamo novce koje idu frontmenu i za razliku bendu, onda vidimo tu opet hijerarhiju koja, ajmo reći, nije možda propisana ovako, ali je indirektna jer pjevači dobivaju najveći dio, a ovi iza dobivaju manje. Tako onda i bubnjar dobiva manje nego

frontmen. Pa ajmo reći da postoji hijerarhija odnosa, ali sad ne znam kako se frontmani odnose je li to i van benda, koji su načini komunikacije, razgovora.

Ono što je bitno za reći kod tih stereotipa znaju govoriti da pjevači ne postavljaju opremu, a onda tu imamo bubnjare koji moraju postaviti svoj bubanj koji ono puno vremena oduzima. A pjevač se samo pojavi i tu je i pjeva, a dobije više. Bubnjar svakako provodi to cijelo vrijeme tu, a istu satnicu dobiva. Mora sastaviti bubnjeve. Mora te bubnjeve sklopiti, mora ih vratiti, a pjevač se pojavi i ode i dobije više.

SAŽETAK NA ENGLESKOM JEZIKU

The short documentary film follows the stories and fates of Mario Lepoglavec, Dalibor Marinković, and Antonio Toplak. In the film, they talk about their experiences, their opinions on their roles, how they are accepted in the band, and about practicing. Mario Lepoglavec collaborates with Dino Jelusić and Tony Cetinski, Dado Marinković is most frequently seen with Parnim valjkom, while Antonio Toplak, in addition to playing with Boris Novković, often trades his drumsticks for a sound engineer job. The global and local music scene is filled with talented people. Many of them, who are drummers and popular in their field, are under public scrutiny, especially after they have shown themselves to be great humanitarians. For instance, the drummer of the legendary Termiti decided to donate his body to the medical faculty after his death. They shared with us what life is like on stage, whether carrying too much equipment to the stage annoys them, and what has changed from their high school days until today. They also talk about fees and the other band members. This drumming story is also reserved for the SynCRO Party Drum Festival, an event that brought together many drummers from Croatia and abroad in its fourth edition in 2024, akin to festivals that other band members do not have.